

SILE OZN V KATANGI SO DOBILE POOBLASTILA ZA AKCIJO

Napad na „modre čelade“ v Elisabethvillu

Boji so se začeli včeraj opoldne – Katanška žandarmerija je že ponoči obkrožila mesto – Prvi napad je bil usmerjen proti letališču – Prebivalstvo beži iz mesta – Čombe zvrta krivdo za boje na sile OZN

ELISABETHVILLE, 5. dec. (AP). V Elisabethvillu je danes prišlo do bojev med Combejevi žandarj in enotami OZN. Ponovni boji so se vneli takoj potem, ko je predstavnik OZN Brian Urquhart na tiskovni konferenci dejal, da je spopad med katanškimi četami in silami OZN neizogiben.

Po nekaterih vesteh so ministri Combejeve vlade zapustili Elisabethville. Predstavnik OZN je povedal, da so razkrili načrt Combejevih sil napadu na enote OZN, ki so ga zasnovali bel plačanci v Combejevi vojski. Urquhart je nadaljeval, da morajo sile OZN tokrat izpolniti mandat, ki jim ga je povelil Varnostni svet.

Akcija, ki so jo danes začele sile OZN v Katangi, kjer so Combejeve čete izvale nov oborožen spopad, sloni na sklepih resolucije, ki jo je Varnostni svet sprejel 24. novembra, in ki določa tudi uporabo sile, če je potrebno. Varnostni svet je v tej resoluciji odločno obsodil protizakonito secesionistično dejavnost v Katangi ter oboroženo akcijo proti silam in osebam OZN. Zahteval je, da morajo te akcije takoj prenehati, ter je pooblastil generalnega sekretarja, naj odločno ukrepa, če treba, pa naj bi uporabili tudi silo. Tako naj bi zaprli ali izgnali vse tuje politične svetovalec in vojaško ter polovojaske osebe, ki bi pod poveljstvom OZN, kakor tudi tuje najemnike, in si-

cer v skladu s resolucijo VS z dne 21. februarja 1961. Varnostni svet je izrecno zahteval takojšnje prenehanje secesionistične dejavnosti v Katangi. Razen tega je v celoti in trdno podprl osrednjo kongosko vlado ter izrazil pripravljenost, da ji pomaga ohraniti javni red in integriteto države. Varnostni svet je potrdil načela in cilje OZN glede Konga v smislu, kot so bili obrazloženi v prejšnjih resolucijah: ohraniti ozemeljsko integriteto in politično neodvisnost Konga, pomagati centralni kongoski vladi, da obnovi red, preprečiti državljansko vojno v Kongu, izgnati tuje najemnike in nuditi tehnično pomoč. Varnostni svet je posebej poudaril, da prva osrednja kongoska vlada kot edino pristojno oblast.

Predstavnik OZN Urquhart je danes izjavil med drugim, da so sile OZN v zadnjih tednih skušale na vse načine preprečiti, da bi prišlo do bojev, vendar so bile izpostavljene številnim provokacijam Combejevih žandarjev. Povedal je tudi, da so Combejevi žandarji na poti proti eli-

sabethvillskemu letališču, ki ga branita indijski in malajski odredi. Urquhart pričakuje, da se bo glavni boj vnel na dohodnih k letališču, ki je oddaljeno 16 km od središča mesta. Po »vojnem načrtu« Combejevcev je prvi cilj napada letališče v Elisabethvillu. Medtem ko je Urquhart govoril o novinarji, so indijski vojaki že zavzeli obrambne položaje na dohodnih k letališču. Sile OZN pa imajo ukaz, da ne streljajo, dokler Combejevi ne bodo dejansko krenili v napad.

Urquhart je izrazil obžalovanje, da je prišlo do takšnega preokreta, a tudi upanje, da se bo moč izogniti velikemu razdejanju in hujskim človeškim izgubam.

Ze davi so močno oborožena Combejeva vojaška vozila obkrožila Elisabethville. Sile OZN imajo v svojih rokah štiri utrjene točke: letališče, štab, ki je hkrati tudi taborišče indijskega odreda, taborišče švedskega odreda in hotel »Lido«.

Napetost v Elisabethvillu, ki jo je bilo čuti že več dni, je danes dopolnila dosegla višek. AP poroča o množičnem begu prebivalcev. V poročilu agencije je rečeno, da so zadnji Afričani zapustili središče mesta s kolesi in v upanju, da bodo tam varnejši.

Evropejci iz zavetja hiš v središču mesta opazujejo pošteno poslopje, kjer so se že prej vneli srđiti spopadi. V pošteno poslopju so ostali samo trije novinarji, ki vzdržujejo stik z zunanjim svetom. Poštne uslužbenice so v brezglavem strahu pobegnile in pustili odprti dve teletipistični zvezi z Brusljem.

Opoldne so se v mestu začeli prvi strelji iz strojnici in streljanje minometalcev. Combejeve čete so presekale pot iz Elisabethvilla proti Kipušju, prav tako pa tudi ceste proti rodezijski meji, ceste proti Jadotvillu in druge.

Okrog dveh po jugoslovanskem času so bile zveze z Elisabethvillom prekinjene. Poročila edinih novinarjev v mestu so prenehala prihajati prav v trenutku, ko so opisovali najnovejši razvoj položaja. Iz Bruslja so sporočili, da nimajo več zveze z Elisabethvillom.

Kakor je izjavil predstavnik OZN, so se boji v Elisabethvillu vneli, ko žandarji niso hoteli zapustiti eno izmed cestnih ovir, ki je bila postavljena že prej. Ovir na cestah okrog Elisabethvilla bi morali odstraniti že sinoči. Indijski vojaki so oviro s silo porušili.

Reuter poroča iz Elisabethvilla, da je dal vršilec dolžnosti generalnega sekretarja OZN U. Tant vsa pooblastila šefu misije OZN v Kongu Linerju za akcijo v Katangi. Funkcionarji misije OZN

so danes navezali neposreden stik s sedežem svetovne organizacije v New Yorku. Stockholm, 5. dec. (Tanjug). V zvezi z vestmi o oboroženih spopadih v Elisabethvillu piše popoldnevnik »Aftonbladet«, da imajo čete OZN v Kongu, ki so bolj oborožene, kot so bile med boji v septembru, več možnosti za uspeh v obračunavanju s Combejevimi silami. List poudarja, da države, katerih vojaški odredi so v Kongu, prav nič niso vidile, da se povečuje vojaška dejavnost sil OZN v Kongu, vendar pa večina svetovne javnosti čedalje bolj nestrpno pričakuje in tudi zahteva dokončno ureditev kongoskega problema in zato pritiska na OZN. Zelo neprimerno bi zato bilo, pravi list, če bi pred odločilno preizkušnjo misije OZN v Kongu švedska omeila svoje sodelovanje.

Vladni zunanje-politični odbor je danes dopolnilo razpravljal o zadnjih dogodkih v Kongu in o švedskem stališču. Dosej niso objavili še nobenega sporočila o rezultatih sestankov.

Pariz, 5. dec. (AP). Katanški secesionist Combe je na nocojšnji tiskovni konferenci v Parizu dejal, da je bilo doslej v bojih, ki so se danes spet začeli v Elisabethvillu, ubitih več pripadnikov sil OZN. Combe je rekel, da lahko to pove na podlagi telefonskega sporočila, ki mu ga je poslal njegov »zunanji minister« Kimba. Combe je hkrati dolžil sile OZN, da so začele boje, medtem ko se njegovi žandarji boja samo »brazajo«.

V Elisabethvillu pa je Kimba izjavil, da je bilo doslej ranjenih devet Combejevih vojakov, izgube sil OZN pa da niso znane. Enako kot Combe je obdolžil enote OZN, da so »prve začele streljati«. Kakor je rekel, so se boji začeli malo pred 13. uro po jugoslovanskem času.

PRIZORISCE BOJEV — Katanška žandarmerija, ki je včeraj opoldne začela napad proti silam OZN v Elisabethvillu, je izvedla prvi napad na letališče.

PO NAPADU NA KONZULA GRABOVCA

Bonn načrtno zaostrojuje odnose z Jugoslavijo

Napadi na jugoslovanske konzula Grabovca in uradno solidariziranje z njimi so del prizadevanj vlade Zvezne republike, da v sedanjem trenutku ohrani in poveča mednarodno napetost

BONN, 5. dec. (Tanjug). Jugoslovanski generalni konzulat v Münchenu se ni mogel dobiti vpogleda v zapisnik s seje bavarske pokrajinske skupščine z dne 29. novembra, na kateri je poslanec desničarske »Splošnonemške stranke« Wilner nezasišano predložil napad na konzula Grabovca.

Cepprav zahodnonemški tisk še šest dni objavlja Wilnerjeve klevete zoper jugoslovanske konzula zaradi njegovega boja proti okupatorju v zadnji vojni, doslej ne Grabovce ne generalni konzulat nista dobila nobenih uradnih sporočil, na podlagi katerih

bi lahko ukrepala v zvezi s tem najnovejšim protijugoslovanskim izpadom.

Jugoslovanski generalni konzul Krstić se je s prošnjo, naj mu omogočijo vpogled v zapisnik skupščinske seje, obrnil na predsedstvo bavarske vlade in pokrajinsko skupščino že 30. novembra. Sporočili so mu, da bodo »spručili, ali je to možno«. Pozneje so mu sporočili, da bo prejel steno-grafski zapisnik v ponedeljek, ko bodo dokumenti s seje »Landtaga« kot običajno izšli v tisk.

Ker generalni konzul do sinoči ni prejel besedila zapisnika, je ponovno interveniral s prošnjo, naj mu omogočijo,

da se seznani z avtentičnim besedilom Wilnerjeve izjave.

Protijugoslovanska gonja v Zahodni Nemčiji se nadaljuje, potem ko so objavili, da so »bavarske oblasti začele preiskovati primer jugoslovanskega konzula v Münchenu Predraga Grabovca«. Takšen postopek proti uradnemu predstavniku tuje države razlagajo tako, da so sv. pokrajinski skupščinski izrekli proti Grabovcu obtožbe take narave, da je bila potrebna intervencija.

Kakor smo poročali, je jugoslovanskega konzula na seji pokrajinske skupščine v Münchenu 29. novembra napadel poslanec revanšistične »Splošnonemške stranke« Wilner, ki je naravnost pozval zvezo in pokrajinsko vlado, naj »razčisti« primer Predraga Grabovca. Wilner je svoje

klevete povzel po pisanju ustaških emigrantskih listov, ki so blatili Grabovca zaradi dozdavnih »umorov« stotin ljudi, med njimi tudi nemških vojakov med zadnjo vojno.

Cepprav tako predstavnik bonnske vlade kot pravosodnega ministrstva niso hoteli nuditi konkretnih obvestil o tem sovražnem izpadu proti jugoslovanskemu konzulu, pa iz Münchena poročajo, da se to preiskovanje »ne nanaša osebno na Grabovca, ampak, da gre za naravno stvar«. Pri tem očito namigujejo, da lahko zahodnonemški organi proučijo in »razsodijo« o sodelovanju jugoslovanskega konzula v narodnoosvobodilni vojni proti okupatorju.

Predstavnik zunanjega ministrstva je na tiskovni konferenci izjavil, da »njegovo ministrstvo še ne more ničesar sporočiti«. Izjavil je, da bodo »bavarske oblasti ta primer posebno skrbno proučile, ker že imajo izkušnjo z nekim drugim jugoslovanskim« na aretacijo direktorja zagrebške tovarne Me-Ga-Laze Vračarica, ki so ga aretirali v Münchenu 2. novembra.

Hkrati so iz Münchena sporočili, da »pravosodno ministrstvo in drugi organi v nobenem primeru ne bodo nikdar objavili o sedanjem preiskovanju, ker je gradivo v zunanje-političnem pogledu izredno kočljivo«. Na vprašanje novinarjev je predstavnik izjavil, da je Wilner napadel Grabovca na podlagi »podatkov« iz tako imenovanih »krogov jugoslovanske emigracije«, to se pravi ustaških elementov.

Nadaljevanje na zadnji strani

Razgovori Trygve Liea

o gospodarskem sodelovanju z Jugoslavijo

BEOGRAD, 5. dec. (Tanjug). Podpredsednik ZIS Mijalko Todorović je sprejel danes svetovalec norveške vlade za gospodarska vprašanja Trygve Liea in generalnega direktorja norveških državnih tovarn aluminija Aage Owea.

V enournem prijateljskem razgovoru so obravnavali vprašanja gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Norveško ter ugotovili velike možnosti in želje gospodarskih krogov obeh dežel po sodelovanju na področju proizvodnje glinice in aluminija. Razgovorov sta se udeležila tudi generalni direktor Jugoslovanske investicijske banke Zoran Žagar in podpredsednik jugoslovanske norveške komisije za gospodarsko sodelovanje ing. Lojze Dular.

Trygve Liea in Aage Owea je sprejel danes tudi predsednik odbora ZIS za perspektivni plan Avdo Humo, ki je poljsan norveškima gostoma perspektivni plan razvoja jugoslovanske industrije glinice in aluminija ter ju seznanil z možnostmi sodelovanja tujih dežel pri urejanju tega načrta. Trygve Lie in Aage Owea pa sta poljsanla Avdu Humu načrte razvoja norveške industrije

aluminija in njene potrebe po glinici.

Tudi član ZIS in predsednik Komiteja za zunanjo trgovino Sergej Kraigher je danes sprejel norveškega gosta. Govoril so o konkretnem izpolnjevanju sklepov z zasedanja jugoslovansko-norveške mešane komisije za gospodarsko sodelovanje, ki je bilo v juniju v Oslu, ki pa se nanašajo na kooperacijo jugoslovanske in norveške industrije, zlasti na proizvodnjo glinice in aluminija.

KONGRES STROJNIKOV IN ELEKTROTEHNIKOV

Dejavnost inženirjev in tehnikov v komunah

ZAGREB, 5. dec. (Tanjug). Udeleženci kongresa strojnih in elektrotehniških inženirjev in tehnikov Jugoslavije v Zagrebu so danes predlagali, naj bi ustanovili v okrajih in komunah strokovna telesa za mobilizacijo vseh razpoložljivih strokovnih in družbeno-političnih sil za pospeševanje industrijske proizvodnje, zlasti na področjih z razmeroma slabo razvito industrijo.

Kongres je opozoril na pomen razvoja komun v našem gospodarskem sistemu ter pozitivno ocenil napore Zveze strojnih in elektrotehniških inženirjev in tehnikov, usmerjene na aktiviziranje inženirskih in tehničnih organizacij samo na stopnji federacij in republik, marveč se boj na stopnji okraj in komun. Na kongresu so omenili, da je že peti kongres inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki je bil leta 1960 v Ljubljani, opozoril na velike možnosti povezovanja gospodarskih organizacij, organov ljudske oblasti in strokovnih ustanov v okrajih in komunah.

Generalni sekretar Zveze ing. Stjepan Zguric je rekel, da že imamo v praksi več primerov, ki kažejo, da je pot k izpolnitvi poretih gospodarskih nalog v okviru okraj in komun upravičena. Na kongres je opozoril na čedalje večjo aktualnost sodelovanja vseh družbeno-političnih organizacij in faktorjev v urejanju posameznih problemov v gospodarstvu.

OB NAPOVEDI SREČANJA KENNEDYJA Z MACMILLANOM

Priprave za sestanek s Hruščevom?

V britanski prestolnici menijo, da se državnik na Bermudih ne bosta razgovarjala samo o Berlinu in Nemčiji, temveč o vsehvažnih mednarodnih vprašanjih

LONDON, 5. dec. (Tanjug). — Uradni krogi v britanski prestolnici si prizadevajo ustvariti vtis, da berlinski in nemški problem nikakor ne bosta glavna tema bližnjih razgovorov med predsednikom Kennedyjem in premierom Macmillanom, ki se bosta sestala 21. decembra na Bermudih.

To bo njuno četrto srečanje, odkar je Kennedy predsednik ZDA. Uradno napovedujejo, da bosta predvsem razpravljala o takšnih mednarodnih problemih, kot so preprečevanje atomskih poskusov in splošna razorožitev, njun pogovorni namen pa naj bi bil, proučiti, kako bi lahko Zahod pripomogel k ublažitvi napetosti med obema blokoma.

V Londonu pa pripominjajo, da so gledišča Londona in Washingtona o vseh teh vprašanjih enaka in da med njima ni bistvenih nesoglasij na področju mednarodne politike, razen kar zadeva Kongo. Iz tega sklepajo, da so njuno nenadno srečanje predvsem valevali rezultati nedavnih Macmillanovih razgovorov z de Gaulleom o zirozma neuspelih dosedanjih zahodnih posvetovanjih, na katerih naj bi vsakodilni skupno politiko Zahoda za pogajanja s Sovjetsko zvezo. Sodiijo namreč, da sta Kennedy in Macmillan v skrbeh zaradi trmastega stališča francoskega predsednika de Gaulle, po mnenju katerega pogajanja s Sovjetsko zvezo niso neizogibna, in da sta zato tudi sklenila proučiti možnost, da bi začeli ta pogajanja brez de Gaulle.

Kakor poroča »Daily Express«, mislita Kennedy in Macmillan predvsem na naslednje stvari: da se bosta Kennedy in Macmillan med drugim razgovarjala o tanskih silah v Zahodni Nemčiji. Današnji »Times« piše, da so v Washingtonu nezadovoljni v tem pogledu, ker so, da morajo zahodne države krepiti svoje vojaške pozicije v Evropi ne glede na morebitno ureditev berlinske krize.

Značilno je tudi, da uradni britanski krogi trdijo, da se Kennedy in Macmillan ne bosta razgovarjala o priključitvi Velike Britanije k Skupnemu trgu. Poučeni krogi v Londonu pa pravijo drugače. Poudarjajo, da namerava namreč predsednik Kennedy v začetku prihodnjega leta objaviti svoj program liberalizacije zunanje trgovine in mu je nedvomno do tega, da bi z Macmillanom proučil morebitne posledice priključitve Velike Britanije k »sestori«.

Po vesteh AP iz Washingtona ameriški funkcionarji izjavljajo, da sklepajo o sestanku na Bermudih »ni narek« vala nobena izredna nujnost. Pravijo, da je v sedanjem položaju koristno nadaljevati razgovore o mednarodnih problemih, ki so se bili začeli spomladi, ter prištevajo sestanek na Bermudih k vrsti sestankov zahodnih državnikov, na katerih v glavnem razpravljajo o berlinskem problemu. Opozorja jo tudi na to, da sodi sem tudi napovedano srečanje med Adenauerjem in de Gaulleom v Parizu konec prihodnjega tedna.

V okviru izmenjave mnenj med zahodnimi državami o Nemčiji in Berlinu bo pomolnik zunanega ministra ZDA Kohler v kratkem potoval v Pariz na sestanek višjih funkcionarjev za zunanje zadeve Velike Britanije, Francije, Zahodne Nemčije in ZDA. Njihova naloga bo, pripraviti sestanek zunanjih ministrov štirih velesil, ki bo prihodnji teden. Po tem sestanku bo seja sveta Atlantiske zveze.

Pariz, 5. dec. (AP). Francoski uradni krogi izražajo danes prav tako mnenje, da je bližnji sestanek med predsednikom Kennedyjem in premierom Macmillanom samo eden v vrsti stikov zahodnih državnikov, ki proučujejo berlinski in nemški problem. Ti krogi poudarjajo, da so ZDA in Velika Britanija redno obveščale Francijo o pripravah na sestanek

med Kennedyjem in Macmillanom in da vest o sestanku ni vzbudila v Parizu nobenega presenečenja.

Nadaljevanje na zadnji strani

KONGRES ZGODOVINARJEV — V ljubljanski festivalni dvorani se je začel III. kongres jugoslovanskih zgodovinarjev (poročilo objavljamo na 2. strani) Foto: Bistić

V. KONGRES SVETOVNE SINDIKALNE FEDERACIJE

ZA AKCIJSKO ENOTNOST

Louis Saillant je ugotovil, da je v drugih sindikalnih organizacijah dovolj sil, ki bi bile pripravljene sprejeti načelo enotnega nastopanja

MOSKVA, 5. dec. (Tanjug). V sovjetskem glavnem mestu se je danes nadaljeval V. kongres Svetovne sindikalne federacije. Glavni govornik je bil generalni sekretar Louis Saillant, ki je v svojih izjavah označil kot glavno nalogo te organizacije odločbo po za enotnost sindikalnega gibanja in za zedinjenje vseh sil delavskega razreda.

Po njegovih besedah bi enotnost delavcev vsega sveta omogočila obrzdanje reakcionarnih in imperalističnih sil. Saillant je dejal, da je v Mednarodni konfederaciji svobodnih sindikatov, posebno pa med avtonomnimi sindikalnimi organizacijami mnogo pomembnih sindikalnih sil, ki bi bile pripravljene sprejeti akcijsko enotnost. Pozval je

te sile, naj prispevajo k ustavitvi hladne vojne med sindikalnimi organizacijami. Saillant je govoril o programu združevanja, ki ga je sestavila Svetovna sindikalna federacija in ki bi bil osnova za vzajemno nastopanje velikega števila sindikalnih organizacij na vsem svetu. Govoril je tudi o zunanje-politični aktivnosti federacije in dejal, da je njena

največja naloga boj za ohranitev miru in za zmago načel miroljubne koeksistence.

Sekretar Svetovne sindikalne federacije Ibrahim Zaharia je govoril o delovanju sindikalnih organizacij v boju za likvidacijo kolonializma. Ugotovil je, da se je od IV. kongresa federacije leta 1957 — osamosvojilo 21 držav. Dejal je, da je delavski razred v imperialističnih državah nedvomno prispeval k slabitvi krogov, ki izkoriščajo kolonialne narode. Obsodil pa je stališče in dejavnost Mednarodne konfederacije svobodnih sindikatov v zvezi s kolonialnim problemom.

NEW YORK

Voditelj osvobodilnega gibanja angolskega ljudstva Roberto Holden je sinoči izjavil, da se bo boj Angolcev proti portugalskemu kolonializmu nadaljeval do kraja. Zavrnil je portugalske trditve, da udarna moč Angolcev popušča. Po njegovih besedah se bodo napadi osvobodilnega gibanja okrepili, ko bo prišla deželna doba. Roberto Holden potuje po ZDA, da bi ameriške politike pridobil za podporo angolskega osvobodilnega gibanja.

BRUSELJ

Ministri šestih držav Skupnega trga se na včerajšnji seji niso mogli zediniti glede predloga, po katerem bi naj članice te gospodarske organizacije znizale do 1. januarja 1962 uvozno in izvozno carino za 20%. Zvedelo se je, da so države Skupnega trga ne zadovoljevale z ameriškim stališčem glede zniževanja carin, ki na znižanje carin, ki so ga predlagale ZDA na zasedanju GATT v Ženevi, ne ustreza njihovim željam in načrtom.

STOCKHOLM

Predsednik norveške vlade Gerhardsen je danes dejal, da so bili razgovori norveškega zunanega ministra Langeja s sovjetskimi premierni Hruščevim zadovoljivi. V svoji izjavi na tiskovni konferenci je Gerhardsen dejal, da je Norveška s svojim stališčem glede atomskega orožja in raketnih oporšč pokazala, da upošteva finske in švedske interese. »Teško si predstavljam, da Sovjetska zveza tega ni razumela,« je dejal Gerhardsen.

NEW DELHI

Indijski premier Nehru se je včeraj zavezal za duh prijateljstva v reševanju svetovnih problemov. »Če želimo mir, potem moramo kreniti po poti, ki vodi k miru. Metode hladne vojne samo večajo probleme,« je dejal Nehru, ki je govoril na tiskovnem kongresu, je izjavil, da ne razume onih, ki odijo, da je mogoče mir doseči s metodami, ki ustvarjajo vojno psihozo. Zavezal se je tudi za civiliziran način reševanja sporov.

Za izvoznike - spodbudnejše pogoje

Tudi če s stališča zunanjetrgovinskega prometa ocenjujemo izpolnjevanje gospodarskega sistema in če pri tem upoštevamo težave, ki jih imamo s plačilno bilanco, ugotovimo, da je na ekonomskih principih temelječi sistem tako dober in spodbuden, da ne dopušča nikakršnih vračanj k administrativni odločitvi v gospodarstvu. Nekatere neprimerne instrumente bo z ustreznimi ekonomskimi ukrepi treba sicer še spremeniti, to pa v bistvu pomeni samo izboljšanje, ki bo dala sedaj veljavni predpisom še večjo spodbudno moč.

Prehodne težave, ki so prišle na dan ob prehodu starih zunanjetrgovinskih instrumentov na nove, bodo sicer upile, da obetovalejšega plana zunanjetrgovinskega prometa ne bo mogoče čisto do kraja uresničiti. Bilo pa bi seveda docela napak, če bi vzroke teh težav iskali v samem izpolnjevanju gospodarskega sistema. Nasprotno — prav po njegovi zaslugi so se razkrile številne omejitve in slabosti, ki opozarjajo, da sta naša proizvodnja in tudi zunanjetrgovina še premalo usposobljeni in prilagojeni pogojem na zunanjih tržih.

Ce primerjamo izvoz vseh držav z izvozom Ljudske republike Slovenije, ugotovimo, da je bil v prvih devetih mesecih letošnjega leta jugoslovanski izvoz le za 1,1% večji kot v istem razdobju lani, medtem ko je bil izvoz iz naše republike v omenjenem razdobju za 8,1% večji. V prvih treh četrtletjih letošnjega leta je tako znašal izvoz iz LRS 17 milijard 34 milijonov dinarjev ali 14,2% izvoza iz FLRJ. S tem je bil letošnji plan izvoza naše republike v devetih mesecih izpolnjen 71,6%.

Uvoz je seveda tudi letos nesorazmerno velik v primerjavi z izvozom. Samo v

industriji in rudarstvu se je uvoz v našo republiko v prvih devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z istim razdobjem lani povečal za 5%. Znašal je 23 milijard in 660 milijonov dinarjev, kar je po vrednosti 91% vsega uvoza v LRS v tem času.

Na Zbornici za industrijo, rudarstvo, gradbeništvo in promet LRS računajo, da bi lahko izvoz industrijskih in rudarskih proizvodov v prihodnjem letu dosegel skoraj 21 milijard dinarjev, kar bi bilo za 22% več od realizacije, na katero v teh dveh panogah računajo letos.

Jasno pa je, da bosta obseg zunanje trgovine in tudi stanje zunanjetrgovinske bilance odvisna od tega, kako in koliko bodo sami instrumenti pospeševali in usmerjali uvoz in izvoz.

Po predlogih republiške industrijske zbornice bi bilo treba prihodnje leto z nekaterimi popravki izboljšati premij zagotoviti kar največji izvoz končnih izdelkov; izvoz pa bo treba tudi kar se da usmeriti na območja konvertnih valut. Pri uvozu pa se bo treba čim bolj orienrirati na blago iz klirinskih držav, saj bo le tako mogoče vplivati na uravnoteženje plačilne bilance.

Sleherno individualno reševanje zunanjetrgovinske problematike posameznih podjetij bi bilo seveda ekonomsko neupravičeno, in bodi morale za to vse spremembe instrumentov in eventualno olajšave veljati za vsa podjetja dolocene veje gospodarske dejavnosti.

Sparticirano na ustvarjanju deviznih sredstev bo treba dati izvoznim podjetjem večjo spodbudo za izvoz. Omogočili naj bi jim, da bi z 20% ustrešili izvoznim sredstvom, poleg tega brez slehernih omejitev. Se posebno prav bi jim seveda ta sredstva

prišla pri uvozu opreme in reprodukcijskega materiala.

Po tako imenovanem generalnem dovoljenju naj bi prihodnje leto proizvodnim podjetjem dodeljevali linearno samo 50% devizne kvote iz leta 1960. Preostala sredstva, do 100 odstotkov devizne kvote pa bi podjetja dobivala v tistih devizah, ki jih ustvarjajo z izvozom. Na ta način bi kolektivne spodbudili k izvozu na območja konvertnih valut; v boljši položaj bi postavili podjetja, ki jim racionalna proizvodnja omogoča izvoz, odpravili pa bi tudi nezdružljive menjavne kriterije deviz.

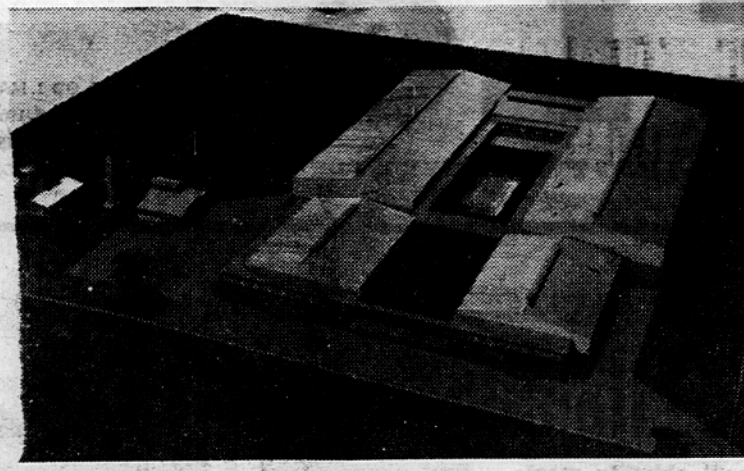
Zunanjetrgovinski instrumenti bi morali tudi bolj podpirati tehniško kooperacijo s tujino s tem, da bi do višine izvoza omogočali vezano dobavo kooperacijskih proizvodov iz tujine.

Proizvodno investicijske opreme in sploh investicijsko dejavnost bi bilo treba usmeriti predvsem na izvoz. Koristno bi tudi bilo, če bi pri vseh zunanjetrgovinskih poslih dobila proizvodna podjetja možnost neposrednega nastopa na tujih tržih. Nekateri administrativni posegi zdaj to onemogočajo.

Koristno za celotno gospodarstvo bi bilo, če bi odpravili sedanje bančne predpise, ki praznopravno podpirajo onemogočajo kreditne aranžmaje s tujino. V primeru, če bodo izvozniki krediti, morajo dati namreč banke dinarsko kritje.

Na večji priliv deviznih sredstev bi lahko vplivala tudi decentralizacija tarifne politike v mednarodnem tranzitnem prometu po železnici. Urejanje mednarodnih tranzitnih prevoznih bi morali prepustiti železniškemu transportnim podjetjem, oziroma republiškim skupnostim ZTP.

F. Jeras

MARIBORSKI TEKSTILNI STROKOVNJAKI V ETIOPIJI — Iz Maribora je odpotovala skupina šestih tekstilnih strokovnjakov z daljnim ciljem — tekstilno tovarno v Bahr Daru (Etiopija). Posnetek makete tega objekta kaže, da gre za velik tekstilni kombinat, ki bo zaposloval okrog 1500 ljudi. Projektiral ga je Tekstilni inštitut v Mariboru, opremo zanj pa je izdelala italijanska industrija na račun vojne odškodnine. Naši strokovnjaki so pomagali pri gradnji tovarne, zadnja skupina pa bo vodila zaključno montažo strojev in nadzorovala uvažanje proizvodnje.

NA III. KONGRESU ZGODOVINARJEV FLRJ V LJUBLJANI

Poseben poudarek zgodovini NOB

LJUBLJANA, 5. dec. — V Festivalni dvorani v Ljubljani se je danes začel III. kongres zgodovinarjev Jugoslavije, ki se bo posvetil predvsem vprašanju zgodovine narodnoosvobodilne boje. Kongres se udeležuje več kot 600 zgodovinarjev iz vse Jugoslavije, med čestnimi gosti pa so bili tudi podpredsednik Izvršnega sveta LRS dr. Joža Vilfan, predsednik republiškega sveta za šolstvo Vladko Markič in podpredsednik glavnega odbora SZDL Slovenije Franc Kimovec-Ziga.

Po otvoritvenih besedah akademika Jože Tadića iz Beograda je začel kongres uspešno delo podpredsednik Izvršnega sveta LRS dr. Joža Vilfan, podpredsednik posebnega pomena tega kongresa, ki obravnava z nami tako tesno povezano tematiko, pri čemer pa seveda v našem zgodovinskem delu ne kaže zanemarjati tudi drugih področij. V imenu Zgodovinskega društva Slovenije je kongres pozdravil akademik dr. Fran Zwitter, v imenu Društva bibliotekar-

jev Slovenije prof. Mirko Rupel, v imenu Društva muzealcev Slovenije pa Milan Brezovar. Med dospele brzojavkami so udeleženci kongresa posebno toplo sprejeli brzojavko predsednika republike Tita, ki so mu prav tako s kongresa poslali pozdrave in zagotovila o nadaljnjem zavestnem delu jugoslovanskih zgodovinarjev.

Kongres je v plenumu poslušal povzetek uvodnega

vestnem delu jugoslovanskih zgodovinarjev.

Razstava ob kongresu — Inštitut za zgodovino delavskega gibanja prinese ob III. kongresu zgodovinarjev FLRJ in ob 20. obletnici vstaje razstavo narodnoosvobodilnega tiska 1941—1945. Odprta bo od 6. do 31. decembra 1961 v Muzeju narodne osvoboditve.

referata, ki ga je imel Pero Moraca pod naslovom »KPJ v vstaji leta 1941«. Popoldne pa se je kongres

GIJULA KALLAY O JUGOSLAVIJI

Budimpešta, 5. dec. (Tanjug). Podpredsednik madžarske vlade Gjula Kallay je sprejel skupno predstavnikov zahodnoevropskih časopisnih agencij in listov ter jim odgovarjal na razna vprašanja iz notranje in zunanje politike Madžarske. Razgovor je nanesel tudi na Jugoslavijo. Na vprašanje nekega zahodnoevropskega novinarja, ali je Jugoslavija moč imeti za članico in pripadnico svetovnega komunističnega gibanja, je Kallay dejal, da v Jugoslaviji ustvarjajo socialistično družbeno ureditev, da pa je »jugoslovanska uradna politika revizionistična«. Po njegovem je to razlog, iz katerega Jugoslavije ni mogoče imeti za članico svetovnega komunističnega gibanja in iz katerega prihaja do »nečelnih nesoglasij« v Jugoslaviji. Rekel je tudi, da se Madžarska in Jugoslavija »strinjata in sodelujeta« v razpravi o tem problemu, ki so bile oktobra v kongresnem odboru za izvoz blaga v zahodnoevropske države, je Kallay poudaril, da morajo ZDA ponovno proučiti vse platí odnosov z državami Vzhodne Evrope, vstaveš gospodarske odnose.

Razprave v kongresnem odboru so se začele, ko so e po izbruhu berlinske krize poslali ameriški trgovci v ZDA in Sovjetsko zvezo. Kar zadeva gospodarske

številnih mednarodnih vprašanjih kot tudi v medsebojnih odnosih.

Rusk o »trgovini s sovražnikom«

WASHINGTON, 5. dec. (Reuter). Ameriški zunanji minister Dean Rusk je v Kongresu izjavil, da ugotovi, da ZDA prisiljene ponovno proučiti zelo omejene trgovske odnose z vzhodnoevropskimi državami, če bo sovjetska vlada nadalje zavzemala svoja stališča.

Kakor je povedano v zelo cenzuriranem poročilu z razpravi o tem problemu, ki so bile oktobra v kongresnem odboru za izvoz blaga v zahodnoevropske države, je Rusk poudaril, da morajo ZDA ponovno proučiti vse platí odnosov z državami Vzhodne Evrope, vstaveš gospodarske odnose.

Razprave v kongresnem odboru so se začele, ko so e po izbruhu berlinske krize poslali ameriški trgovci v ZDA in Sovjetsko zvezo. Kar zadeva gospodarske

Nehru kritizira zakon o imigraciji in deportiranju

Indijski premier je v parlamentu dejal, da bo izvajanje tega britanskega zakona pomenilo rasno diskriminacijo

NEW DELHI, 5. dec. — Kakor poroča indijska informacijska služba, je premier Nehru v parlamentu na vprašanje opozicije o novem britanskem zakonu »o imigraciji in deportiranju« dije časa govoril o rasni diskriminaciji v Commonwealthu. Poudaril je, da bo njegova vlada zavzela odločno stališče proti vsakemu poskusu, da bi imigracijo v Veliko Britanijo omejili na podlagi rasne diskriminacije.

V Veliki Britaniji je bilo v zadnjem obdobju mnogo govora o tako imenovani »neaktivni priseljevanju«, kar praktično pomeni, da hočejo onemogočiti priseljevanje drugopolnih ljudi, čeprav tega niso jasno povedali. So-

dijo, da je novi zakon o priseljevanju korak do uresničitve načrta o uvedbi rasne diskriminacije.

Kakor je rekel Nehru, z zakonom gotovo ne bodo doleteli nobene diskriminacije na podlagi barve kože. Navedmo pa je, da z načrtom, po katerem imajo britanske imigracijske oblasti pravico zavrniti vsakega državljana Commonwealtha, dejansko težijo k temu cilju. Zakon sam »bo čisto v redu«, je rekel Nehru, vprašanje diskriminacije pa bo nastalo šele, ko bodo začeli zakon uveljavljati. Opozoril je na to, da po dosedajni praksi črčavljanom Commonwealthu ni treba imeti v zvezi z potovanjem v katero koli državo Britanske skupnosti na-

rodov. Z novim zakonom pa bo praksa prenehala in se bo spremenila v diskriminacijo proti afriškemu in azijskemu prebivalstvu.

Nehru je zato prišel do »sprejemljivega ukrepa«, naj bi uvedli sistem vizumov. Rekel je, da ima vsaka vlada pravico omejiti priseljevanje v svojo državo, toda vsak ukrep, ki bi slonel na rasnem razlikovanju, bo naletel na odločen odpor indijske vlade. Nehru je povedal, da je prve podatke o novem zakonu dobil šele oktobra letos. Takoj nato je Indija sporočila britanski vladi svoje stališče.

Zakon o imigraciji je bil 2. novembra že predložen spodnjemu domu britanskega parlamenta. Zakon, ki se imenuje zakon o deportaciji in imigraciji državljana Commonwealtha, omejuje dosedanje svobodno prihajanje v Veliko Britanijo in daje britan v oblastem pravico odločiti o priselitvi, razpustitvi in deportaciji državljanov Britanske skupnosti narodov.

PLENUM ENOTNE SOCIALISTIČNE STRANKE DRN

Potrdilo vodilne vloge KP ZSSR

Glasilno Enotne socialistične stranke Nemčije »Neues Deutschland« je 28. novembra objavilo stališče XIV. plenuma Enotne socialistične stranke Nemčije o XXII. kongresu KP ZSSR in o nalogah v DR Nemčiji.

O stališču Enotne socialistične stranke Nemčije do XXII. kongresa pravi »Neues Deutschland« takole: KP ZSSR je po XX. kongresu na vseh področjih dosegla velike uspehe, ker je pod vodstvom CK s tovaršem Hruščevom na čelu odločno prekinila z napakami, ki jih je napravil J. V. Stalin v poslednjem obdobju svoje dejavnosti...

Vodilna vloga KP ZSSR, ki je prva krenila po poti socializma in komunizma, je danes bolj očitna kot kdajkoli poprej. CK Enotne socialistične stranke Nemčije je obsojila ravnanje in stališča vodstva Albanske partije dela, ki se je oddaljilo od skupne izjave komunističnih in delavskih partij in ki je zavzelo na cionalistično in protisovjetsko stališče.

Članek govori nato o stališčih CK Enotne socialistične stranke do odnosov z Zvezo republiko Nemčijo in nemškega problema, nato pa ugotavlja, da je gospodarska politika partije »bila in ostane pravilna«. Članek govori o tem, kako morajo biti vsa partijska dejavnost usmerjena na reše-

vanje gospodarskih nalog, na izpolnjevanje planiranja in na odločno vodstvo v industriji in kmetijstvu, ter na vzpostavljanje tesne gospodarske skupnosti z ZSSR. Takole pravi: »Naše socialistično državno upravljanje gospodarstva mora biti tako, da bo mogoče razviti produktivnih sil s pomočjo sistematičnega, odločnega in enotnega vodstva... Vsi sloji prebivalstva se morajo še bolj vključiti v socialistično izgradnjo. Načelo osebne odgovornosti in upravljanja posameznikov skupaj s kolektivnim posvetovanjem je treba dosledno izvajati v naši partiji...«

Članek nato ugotavlja, da je bila politika Enotne socialistične partije Nemčije po XX. kongresu pravilna, da je ob takrat vstopilo v partijske vrste 340.000 novih članov, nato pravi: »Trinajsti avgust (datum, ko so oblasti NR Nemčije zaprle consko mejo v Berlinu in začele graditi zid — op. ur.) odraža izbojlanje v delu vodilnih partijskih organov in trdnost ljudsko-demokratske državne oblasti.«

Za moderno pisarniško poslovanje

Ljubljana, 5. dec. — Danes se je začel zvezni seminar o novem sistemu pisarniškega poslovanja. V sekretariatu Izvršnega sveta za občo upravo LRS so letos izdelali nov sistem tega poslovanja, ki bo v državni upravi uveden s 1. I. 1962. Novi sistem zelo poenostavlja evidenco o spisih in jo prilagaja zahtevam sodobne uprave, obenem pa omogoča milijonske prihranke. Zaradi poizkusne uvedbe tega sistema tudi v drugih ljudskih republikah je sekretariat Izvršnega sveta za občo upravo LRS na predlog zveznih organizacij v Ljubljani enotenski zvezni seminar, ki se ga udeležujejo predstavniki zveznih organov in občin uprav iz vseh republik in avtonomnih pokrajin. Udeležence seminarja je uvodoma pozdravil sekretar sekretariata IS za občo upravo LRS Mirko Tušek, med bivanjem v Sloveniji pa bodo tečajniki obiskali tudi ljudska odbora Ljubljana-Vič in Celje, kjer že preizkušajo novi sistem.

VEČJA PROIZVODNJA NEKOVIN

Beograd, 5. dec. (Tanjug). Proizvodnja industrije je nekovin bo letos za 8% večja od lanske. V Svetu te industrijske panoge poudarjajo, da bo letos v primerjavi z lanskim letom večja zlasti proizvodnja steklene volne, umetnih brusov, kanalizacijskih cevi, kremenčevine peska, sanitarne keramike, azbestnih vlaken, ravnega stekla in še nekaterih proizvodov. Proizvodnja azbestnih mavca, nekaterih azbestnih proizvodov, keramike za potrebe gospodinjstva, barila in nekaterih vrst cementa pa bodo letos manjša, kar je bilo lani. Proizvodnja keramike za gospodinjstvo bo manjša zato, ker so nekatera podjetja popravljala obrate, kar ni bilo predvideno.

Tudi za industrijo nekovin je letos značilno veliko povečanje zalog raznih izdelkov. Ob koncu oktobra so bile na primer zaloge za 37% večje od lanskih. Pozitivno je povečanje delovne sile, ki je bila samo v obdobju januar-oktober za 4,5% večja, kakor v istem obdobju lanskega leta.

Letošnja proizvodnja nekovin je bila predmet obravnavanja na današnjem sestanku Sveta te industrijske panoge. Na sestanku so govorili tudi o prvih predvidevanjih, da bi ugotegnili biti proizvodnja prihodnje leto približno za 10% večja od letošnje.

Avtomatične naprave za varnost prometa

Zagreb, 5. dec. (Tanjug). — Na kakih 250 km železniške proge od Zagreba prek Dugega sela in Siska do Novske bodo v letu 1963 v celoti postavljene avtomatične naprave, ki bodo kar najbolj zagotovile varnost prometa. S tem se bo dvakratno povečalo število vlakov, ki bodo vozili po tej najvarnejši železniški progi do Beograda, po-

DANISZEWSKI O STALINOVEM VPLIVU NA KOMINTERNO

Stalin je prizadejal veliko zla komunističnim partijam

Član CK Poljske združene delavske partije je na plenumu poudaril, da je bil razpust poljske komunistične partije pred vojno »tragedija poljskih komunistov«

VARSAVA, 5. dec. (Tanjug). — Član CK Poljske združene delavske partije profesor Tadeusz Daniszewski je izjavil, da je bila razpustitev Komunistične partije Poljske pred začetkom druge svetovne vojne, »tragedija poljskih komunistov«. Daniszewski je v govoru na nedavnem IX. plenumu CK PZDP — govor je v celoti objavil varsavski tednik »Polityka« — dejal, da je bila KP Poljske v svojem ideološkem razvoju tedaj na višku, da je začela postajati partija delavskega razreda in ljudstva.

Kakor je rekel Daniszewski, je bila tragedija za poljske komuniste tudi vse tisto, kar so poljski komunisti in partija pretr-

peli »zaradi Stalina in sistema, katerega tvorec in hkrati proizvođač je bil«.

Govor Daniszewskega pomeni dokumentirano javno obsodbo Stalinovega ravnanja s poljskimi komunisti. Takošno obsodbo so na Poljskem zdaj želeli in pričakovali.

Ko je Daniszewski govoril o »kultu osebnosti« in mednarodnem delavskem gibanju, je postavil vprašanje: kako je »kult osebnosti« vplival na dejavnost Komunistične internacionale? V zvezi s tem je dejal, da sta se življenje in delo Internacionala toliko bolj oddaljila od leninskih načel svobodne razprave in demokratičnega centralizma, kolikor bolj je naraščal Stalinov vpliv na vodilne člane Internacionala. Navedel je vrsto primerov v ilustracijo škode, ki so jo prizadejala delavskemu gibanju Stalinove napake. Stalin je na primer — pravi Daniszewski — na podlagi teze o zostritvi razrednega boja imel vsako razliko v mnenju v par-

tiji za izraz razrednega boja in je ravnal z opozicijo kot z razrednim sovražnikom. V nasprotju z Leninom je Stalin razlagal vse, da bi bilo treba upoštevati specifičnosti vsake posamezne države.

Daniszewski je navedel vrsto primerov, kako sta Stalin in Molotov napadno ocenjevala položaj na svetu, kar je sekcijam Kominterne nalagalo nerealne naloge in porajalo krize znotraj partij. Tako je bilo na primer po letu 1923, zlasti v letih pred Hitlerjevim prihodom na oblast in pozneje, ko je Stalin precejeval tedanje revolucije, name možnosti. Stalin je bil duhovni oče teorije socializma — da je socialna demokracija neposredna agentura buržoazije, da je treba poglavitni boj usmeriti zoper leva krila socialnodemokratskih strank itd. Ta teorija je prizadejala veliko zla predvsem komunističnim partijam v kapitalističnih državah in jim je onemogočila, da bi postale zares množične partije.

Daniszewski je na koncu svojega govora dejal: »Skupna stvar vseh komunističnih in delavskih partij je, da začno najtemeljeje raziskovati preteklost mednarodnega komunističnega gibanja, njegovih junaških in lepih, a tudi tragičnih strani.«

ZAGREB — Na plenumu Centralnega odbora sindikata delavcev in uslužbencev lesne industrije in gozdarstva Jugoslavije so se opozorili na premajhno število kvalificiranih v tej industriji. Zaposlenih je samo 390 inženirjev in 1020 tehnikov, delavcev pa je 150.000. Tako neugodno razmerje med delavci in strokovnjaki je ovira za nadaljnje naraščanje proizvodnje v tej gospodarski panogi.

REKA — Po četrti strokovnjakov bodo naši ribiči ujeli letos na Jadranu 25.000 ton morskih rib. To bo dosegel najboljši rezultat. Za dobrih 7000 ton bodo presegli povprečno količino ujetih rib v zadnjih desetih letih in celo rekordni ribolov v letu 1950, ko so ujeli 24.700 ton morskih rib.

BEograd — Dobra je 354 km dolgi daljnovod med Zagrebom in Splitom. Po mnenju strokovnjakov je bil daljnovod dograjen v zelo kratkem času. V 15 mesecih so postavili med drugim 956 betonskih stebrov, med katerimi je najvišji 46 m. Daljnovod ima prenosno moč 150 mgv in bo povezal hidrocentrale Split (zmogljivost 212 mgv) s severozahodnim delom države. Daljnovod, hogo, slovesno odprli 10. decembra. To bo del bočega jugoslovanskega omrežja z napetostjo 220 KV.

NOVI SAD — Prvo jugoslovansko poslovno združenje za kompletno izdelavo živilske industrije, v katerem je vključenih šest velikih podjetij iz Novega Sada, Vrbasa, Sarajeva in Bitolje, je sklenilo s domačimi investitorji posle v vrednosti nad 20 milijard. Nove, makarne bodo zgradili v Zenici, Bački Palanki, Stari Moravici in Kikindi, tovarno olja v Brčkem, v Peči več objektov tovarne piva, v Prištini pa konjedernico.

s fotokamero po svetu - s fotokamero po svetu - s fotokamero po svetu - s fotokamero po

KDAJ BO DVIGNIL ROKE? Combe je v Parizu in išče kupcev za Katango. Postalno mu je vroče, njegov krvavi prestol se maje, potrebuje novih zaveznikov v krogih mednarodnega kapitala, da bi mu ga utrdili. Na sliki ga vidimo v družbi z ameriškim senatorjem

NESEBICNA POMOČ ALI POLITIČNA INVESTICIJA? Predsednik ZDA John Kennedy in generalni sekretar Organizacije ameriških držav dr. Jose Morasia sta dne podpisala v Washingtonu sporazum, po katerem mora ta organizacija prenesti 6 milijonov dolarjev za razvoj, ki bo v okviru OZN. Denar bo prispevala v glavnem ameriška vlada.

Zakaj se je črnuški Jambor združil s sarajevskim Energoinvestom?

Ko je lanske jeseni delavski svet Jambora, industrije elektrostrojnih konstrukcij na Črnuču, sklenil, da se bo 1. januarja tega leta njihovo podjetje združilo z Energoinvestom, podjetjem za projektiranje in izgradnjo energetskih in industrijskih naprav v Sarajevu, je vzbudila ta novica kup razprav, ugodnih mnenj in neugodnih kritik, pa tudi zolčnih komentarjev in ostrih bodic na račun vseh, ki so si to združitev zamislili, jo predlagali in izpeljali.

O tej združitvi niso govorili le pri nas v Sloveniji, temveč je našla odmeve po vseh republikah. Se preuen je začela tudi dejanska dejavnost, s katero smo silišali vso predložiti in intervjujati, zakaj se Jambor, če se se ne združiti z nekim večjim podjetjem, ne združi na primer z Litostrojem, z Mladostjo, s Sirojno tovarno v Trovrljah, z Elektroinženjerskim, s Hidromontažo in morda še s kom.

Pri tem moram takoj poudariti, da se Jambor ni združil z neke trenutno gospodarske potrebe, saj je bil, kakor je razvidno iz podatkov Sveta za elektroindustrijo pri Zvezni industrijski zbornici, po ekonomskih uspehih izmed dvaintridesetih podjetij elektromotorsko gradnje na četrtem mestu. Zdržitelj je narekovala perspektiva razvoja ne samo Jambora temveč elektromotorske gradnje, kot imenujemo to vejo industrije, na splošno.

Povedati moram, da smo se pred združitvijo z Energoinvestom dogovarjali za "desetletno sodelovanje". "Hidromontažo na polju stikal in varovalke, za kar naj bi po Hidromontaži dobili licenco za izdelavo stikalov, ki jih je izdeloval Emaš, s katero se je že razgovarjala in imela osnutek zadnje pogodbe.

Ti razgovori o sodelovanju pa tedaj niso našli potrebne podpore in tako se je Hidromontaža posredno pogodbo uresničiti šele letos. Prav tako smo se pogajali o sodelovanju z "Rade Končarjem". Sestavljena je bila tudi ta pogodba, ki pa jo je naš delavski svet odklonil, ker je omejevala naše razvojne možnosti in bi naša tovarna postala le nekakšen servis "Rade Končarja".

Trdi boj, da bi dohajali potrebe trga

Leta 1953 se je naše podjetje dotedanje elektromotorske delavnice EMD preimenovalo v "Jambor", industrijo elektrostrojnih konstrukcij. Daljnovidni jamborci so bili tedaj najbolj iskani in najbolj značilni izdelki podjetja. Ker smo jih dotlej izdelovali kar na prostem, je bila prva naloga, zgraditi poleg nove elektromotorske delavnice za popravilo transformatorjev tudi večjo halo za izdelavo jamborov, ki bo opremljena z 2000 kW. To se nam je posrečilo izpeljati z lastnimi silami in sredstvi. Od tedaj je šel razvoj navzgor. Ko so začela naročila za jambore zaradi omejevanja investicij leta 1956 upadati, smo začeli izdelovati transformatorje in druge nove artikule, predvsem 110 kV ločilke, za termi pa visokotlačne kovite varovalke. Pomanjkanje inženirskega kadra in primerne opreme pa je postavilo temu razvoj mejo. Začel se je tih, toda dramatičen boj za uveljavitev in novimi izdelki, ki je prinašal zmage, pa tudi poraze.

Pri plasmaju jamborov, kjer zaradi dobre izdelave in nizke cene vsaj za slovensko tržišče tako rekoč nismo imeli konkurence, se je nadomoma pojavil Energoinvest. Njegova moderna, lahka, v celoti pocinkana konstrukcija jamborov s prednapetimi diagonalami nas je, vključno s transportnim stroškom iz Sarajeva povsem izrinila s tržišča. Za naše podjetje je pri nas projektiral Jambor. Elektroprojekt v Ljubljani, ki ni šel s časom in je ostal pri starih, težkih, klasičnih konstrukcijah. Posledice tega zaostajanja so bile za nas usodne: Jambor je prenehal izdelovati jambore, ker nismo bili več konkurenčni. To je bila za nas draga in bridka izkušnja. Spoznali smo, kaj pomeni, če nimamo svojega razvojnega oddelka, ki hodi s časom in ustvarja pogoje za dohitevanje drugih.

V naslednjih letih je nastalo veliko povpraševanje po transformatorjih. Novi viri električne energije, razmah stanovanjske izgradnje in povečana potrošnja električne energije, novi ekonomski ukrepi, ki so omogočili rekonstrukcije tovarnih in električnih omrežij, vse to je terjalo nove transformatorje. Ker smo pri nas že izdelovali posamične specialne transformatorje, popravljali pa že izpred vojne vse vrste transformatorjev, od najmanjših do največjih (slednje kar na terenu), smo se čutili zmožne tudi izdelovati serijsko nove energetske transformatorje. Proizvodnja je stekla, toda lakota po transformatorjih ni bila nesna. Veliko povpraševanje je poklicalo na dan tudi veliko proizvajalcev.

V takem položaju, ko so tudi nam začele naraščati zaloge transformatorjev, je nemalo prizadela vest: "Energoinvest bo zgradil novo tovarno transformatorjev, za velike posebej in za

jamborih — z našimi transformatorji.

Toda to so le na prvi pogled vidni in otipljivi ugodni pogoji za sodelovanje, zaradi katerih pa ne bi bila potrebna združitev, temveč bi bilo poslovanje lahko le poslovno-tehnično v okviru pogodbe, ki bi jih lahko sklenili.

Tesnejše sodelovanje oziroma združitve je narekovala predvsem težnja po skupnem razvoju in skupnih investicijskih vlaganjih, pri čemer smo bili mi, spričo skromnega inženirskega kadra in še skromnejših finančnih možnosti za skokovit napredek, najbolj zainteresirani.

Cepprav se to v tem prvem letu še ni pokazalo v taki meri, ko smo vsi želeli, je vendar bistveno utemeljevala združitev. Podjetje Energoinvest se je namreč letos reorganiziralo in razdelilo na 36 organizacijskih enot, od katerih jih je 13 proizvodnega značaja.

Vse organizacijske enote in službe za servisne usluge poslujejo po gospodarskem načelu. Instrumenti notranje delitve čistega dohodka uravnavajo obveznosti ekonomskih enot do skupnih stroškov, do skupnih obveznosti, izhajajoč od najetih posojil za obratna in osnovna sredstva ter skupnega investicijskega sklada, ki pomeni materialno osnovo za nadaljnji razvoj podjetja in s tem seveda tudi posamezne ekonomske enote.

Po izpolnitvi obveznosti do skupnih skladov ostaja ekonomskim enotam del čistega dohodka, ki ga le-te razporejajo na osebne dohodeke in lastne sklade po svojih pravihnikih. Centralizirani skladi, ki imajo namenski značaj, jamčijo, da lahko podjetje deluje tam, kjer je, obektivno vzeto, najpotrebnejše, ne glede na to, koliko je enota prispevala v skupne sklade. O vlaganju skupnih sredstev odloča centralna delavška svet, v katerem so zastopane vse ekonomske enote.

Kakšni so v tem trenutku rezultati združitve? Cepprav so restriktivni ukrepi v našem gospodarstvu obično prizadeli investicijsko dejavnost in se niso izpolnila pričakovanja, da bomo mogli že letos izdelati in plasirati veliko več transformatorjev kot lani, povpraševanje po naših transformatorjih narašča in tudi možnosti plasmaja so videti vsak dan večje.

Predstavnštva v tujini, ki so jih organizirali letos zahtevali prve ponudbe. Obeta

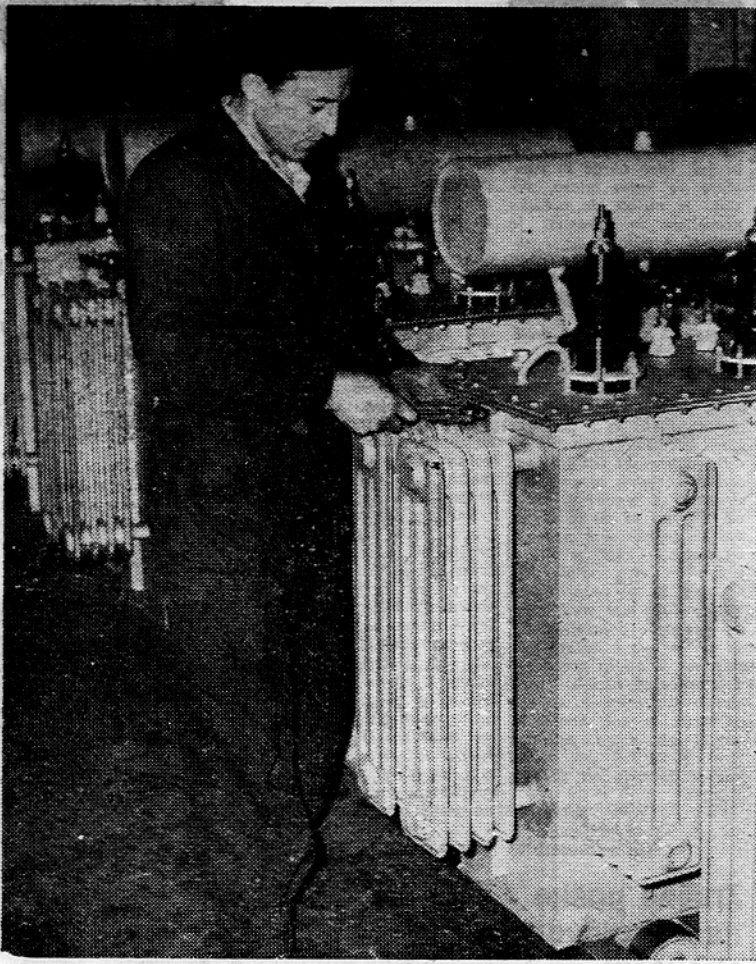
jo se nam prvi večji izvozni posli (160 transformatorjev za Pakistan).

V Franciji je podpisana pogodba in zagotovljen kredit za nakup opreme nove oziroma rekonstruirane tovarne, ki naj bi v prihodnje izdelovala transformatorje do 630 kVA na tekočem traku po licenci renomirane francoske tovarne, Savoisienne. V delu so tudi načrti za dograditev oziroma rekonstrukcijo tovarne. Transformatorje naj bi predvsem izvažali v dežele čvrstih valut.

Raziskovalno razvojno središče nam nudi vso mogočo pomoč s sodelovanjem strokovnjakov, projektantski biroji z vnašanjem naših transformatorjev v projekte, predstavnštva s prodajo in propagiranjem naših izdelkov. (Tako smo letos izdelali 96 transformatorjev za segrevanje 1 ha poizkusnih vrtnih nasadov pri Mostarju, kar so projektirali v biroju za uporabo elektrike v kmetijstvu).

Kljub velikim objektivnim in še bolj subjektivnim težavam, v katerih smo se znašli letos — ne po krivdi Energoinvesta — menimo, da je bila naša združitev primer na in da bo rodila bogate sadove. In doklej bo trajala? Glavni direktor Energoinvesta ing. Blum sodi o tem zelo realno: »Dokler bodo na obeh straneh interesi...«

MARCEL KRONEGGER

Montaža transformatorja v črnuškem Jamboru

Foto: Busić

Kmetijska zadruga na dobri poti

Zemljo, stroje in ljudi imajo - Velikopotezen načrt za kooperacijsko obnovo sadovnjakov

Vprašajmo se: V čem je ilirsko-bistriška zadruga v zadnjih dveh letih, t. j. po oddaji nekmetijskih dejavnosti in po združitvi s premoškim strokovnjakom v kmetijski strokovnjak in strojev, zato se ni nadejati bistvenega izboljšanja.

Tretji element je njihova zemlja. Priznajmo: posestvo, ki ima svoje zemljiške površine zaradi razvoja v kapitalistični preteklosti razbiti na 2000 parcel, ne more kaj prida upati v prodoren uspeh. Zato si zadim prej arondira te površine. Posebna komisija že tri mesece usmerja delo ekonomskih enot pri pripravi predlogov za zamenjave.

Nadaljnji ukrep za hitrejši razvoj je uvedba ekonomskih enot ob začetku letošnjega drugega polletja. Ekonomskih enot je bilo 10.

Zanimivo je, da ima ekonomska enota strojnega parka samo tiste stroje, ki jih v celoti ne bi mogla najbolj smotno izkoristiti nobena druga ekonomska enota. Tako so ti stroji hkrati nekakšna rezerva za izravnavo sezonskih konic; s temi stroji bo zadruga pomagala zasebnim kmetom pri prizadevanju, da si izboljšajo gospodarstvo.

Ekonomska enota upravlja s spremenjeno v servisu vseh drugih ekonomskih enot. Ze dve leti plačujejo svoje delavce po učinku, po ekonomskih enotah pa bodo ljudem obračunavali njihove osebne prejemke za november in december. V teh dveh mesecih pridobljene izkušnje bodo podlaga za sestavljanje plana za prihodnje leto.

Prav mogočen je načrt ilirsko-bistriške zadruge za obnovo sadovnjakov v kompleksni kooperaciji. V 10 letih namerava obnoviti 600 hektarov sadovnjakov, in to 320 ha slivnikov in 340 ha nasadov jablan. Za začetek so se pred dvema letoma lotili tega dela v Smrjah na površini 33 ha. Tedaj je šlo z nekaterimi kmeti trdo. Toda vprašajte te kmete sedaj, ko so prve jablane letoše že cvetele in ko so bile konec tega oktobra še vse v zelenju, medtem ko se je sadno drevje na sosednjih zasebnih parcelah že davno obetelo! To ni vseeno: Kolikor dlje ostane drevo na jesen zeleno, toliko uspešnejša sta rast korenin in tvorba cvetnih popkov, les bolje dozoreva in se debeli. Ni iz trte zvit račun, ki pravi: na teh površinah, ki so pred obnovo dajale kvečjemu 16 vagonov sadja, bodo novi sadovnjaki dajali 132 vagonov jabolk. Zato lahko verjamejo tudi tisti, da bo 600 hektarov obnovljenih, planiranih sadovnjakov dajalo neprimerno večji prihodek kot ga dajejo današnja vsa zasebna sadna drevesa v komuni.

Ali nam lahko poveste nekaj o dosedanjem delu Solskega centra?

Organizirano smo začeli delati sredi preteklih šolskih poletij. Doslej smo s predstavniki grafičnih podjetij ter z zastopniki zagrebškega Solskega centra za izobraževanje grafičnih delavcev pripravljali okvirni program centra.

O Industrijski grafični šoli, ki jo bomo reformirali, lahko povem, da je vsebina pouka v prvih dveh letnikih skoraj takšna kot prejšnja leta, čeprav smo učni program nekoliko spremenili. Velja pa omeniti, da smo za tretji letnik spreminili način šolanja.

Ker inštruktorji in drugi strokovnjaki, ki pričujejo grafične delavce v gospodarskih organizacijah, nimajo pedagoške izobrazbe, smo za njihovo uspešnejšo delo z mladimi ljudmi pridobili v precejšnjem številu. Zelo pomemben je tudi tečaj za vodje kadrovske službe v grafičnih podjetjih, ki smo ga pred kratkim organizirali. Zal so gospodarske organizacije poslane na ta tečaj, kjer so se udeleženci seznanili z oblikovanjem kadrovske službe. V podjetjih, zelo malo ljudi.

Kako boste reformirali Industrijsko grafično šolo?

V Industrijski grafični šoli bo treba uvesti sodobnejše pedagoške metode in jo vsebinsko prilagoditi razvoju grafične industrije. Seveda bo moč uspešno

reformirati šolo šele tedaj, ko bomo na podlagi izdelanih profilov mogli presoditi obseg in vsebino znanja, ki ga potrebuje grafični delavec za opravljanje določenega poklica.

Gotovo je, da je aktualno vprašanje izobraževanja grafičnih delavcev izven Ljubljane. Kako so delujoči ljubljanski center pri urejanju tega problema?

Doslej je bilo izobraževanje grafičnih delavcev izven Ljubljane prepuščeno gospodarskim organizacijam, kjer so bili zaposleni. To pa pomeni, da je Industrijska grafična šola nima pogojev, da bi se v njej šolali tudi ti delavci. Vzrok: pomanjkanje šolskih prostorov. Zaradi tega smo se dogovorili s predstavniki grafičnih podjetij v Celju in Mariboru, da bomo tudi v teh mestih ustanovili šolska centra, ki bosta v sklopu ljubljanskega. V Celju ga bodo odprli v začetku prihodnjega meseca. Centra bosta dovala pod našim strokovnim nadzorstvom, grafična podjetja pa bodo poskrbela za materialne pogoje.

Znano je, da so zaradi pomanjkanja kadra začeli v grafičnih gospodarskih organizacijah sami priučevati delavce. Ali je glede teh šolskih centrov kaj storiti?

Za te delavce bomo v začetku prihodnjega leta organizirali poseben tečaj. V ta namen smo ustanovili več strokovnih komisij, ki bodo izdelale izobraževalne programe tečaja.

Namen tečaja je dobro usposobiti ne kvalificirane delavce za manj zahtevna delovna mesta v grafičnih podjetjih, hkrati pa jim bo dal osnovo za nadaljnje izobraževanje.

Prav gotovo se bori Solski center s prehodnimi težavami. Katere so največje?

Največ težav imamo zaradi pomanjkanja šolskih prostorov, ki jih praktično nimamo. Imamo dve učilnici. Ena se stiska na podstrešju, drugo smo dobili za letos v najem v novi osnovni šoli »Toneta Čufarja«.

Kje bomo imeli pouk prihodnje leto, ne vem.

Druga ne manjša ovira pa je pomanjkanje delovnega in učnega osebja. V Industrijski grafični šoli sicer nimamo težav s predavatelji, manjka pa nam človek, ki bi prevzel dopolnilno izobraževanje, ki je zelo zahtevno.

Solski center se zavzema za zgraditev novih

Mladinska ura - kalup mladih značajev

Pred dnevi je CK LMS organiziral v Ljubljani posvetovanje o mladinskih urah na šolah druge stopnje. Izkušnje so namreč pokazale, da so na teh šolah prav mladinske ure najuspešnejša oblika idejno-vzgojnega dela. Mladinske ure so se v raznih oblikah in pod različnimi imeni na mnogih šolah že krepko uveljavile, ponekod jih še uveljavljajo, ne redke pa so šole, kjer ta oblika idejno-vzgojnega dela še ne obstaja. Vendar se je pokazalo, da marsikje pomena in namlog mladinskih ur še ne poznajo pravilno ter so se pojavile pri organizaciji ur in izbiri programa nekatere nesposobnosti.

Ponekod jih imenujejo dobne ure ter se na njih ukvarjajo predvsem s problemnotranje in zunanje politike, spet drugod so to ure razredne skupnosti, katerih rešujejo organizacijske in socialna vprašanja ali probleme samoupravljanja šole. Zlasti slednje je dokaj pogost pojav, kar pa ni pravilno, kajti mladinske ure nimajo ničesar skupnega z razrednimi skupnostmi.

Skratka, naj bo že tako ali drugače, skoraj povsod so mladinci organizirali neko obliko izvenšolske vzgojne dejavnosti in pokazala se je potreba, da se vključijo te ure v redni šolski program. Seveda pa bi morale biti ure res kvalitetne in bi jim morali začitati jasen program.

Mladinske ure ali kakorkoli jih že imenujemo, naj bi bile tribuna mladih ljudi, tribuna, na kateri bi se ukvarjali z najrazličnejšimi problemi, ki niso vključeni v redni šolski program, a vendar vsakega mladega človeka zanimajo in ga tudi v živo zadevajo. To gre za razna družbeno-politična, ekonomska, moralno-etična in svetovnazarstvena vprašanja, ki mlademu rodu današnjih dni niso povsem jasna, ki pa se vedno znova pojavljajo v vsakdanjem življenju. Pa se čudimo in zmagujemo

na nereseni vprašanja. Temelji so torej postavljene. Predloge bodo sedaj pretresli še drugi šolski forumi, vsakeur pa je jasno, da bo treba te ure uvesti v redni učni program ter jih smotno razvijati, saj je to ne edina, gotovo pa najpomembnejša oblika idejno-vzgojnega dela, ki bo zajela največ mladincev.

A. NOVAK

Skrb za izobraževanje grafičnih delavcev

Razgovor z Jankom Černutom, direktorjem ljubljanskega šolskega centra za strokovno izobraževanje grafičnih delavcev

Problem pomanjkanja vseh vrst strokovnjakov v grafični industriji je viden. Zato so skoraj vsa grafična podjetja v začetku letošnjega leta podpisala pogodbo o ustanovitvi Solskega centra, ki naj bi postal osrednja ustanova za izobraževanje grafičnih delavcev v Sloveniji.

Njegova naloga je, vzgajati grafične delavce, izpopolnjevati njihovo znanje in jih usposabljati za nove, sodobne načine dela v grafičnih stroki, predvsem pa naj prilagaja in dopolnjuje svoje dejavnosti novim na-logam in potrebam grafične industrije. Med drugim je njegova skrb tudi vsestranska strokovna in tehnična pomoč grafičnim podjetjem in ne nazadnje izdajanje potrebne strokovne literature. Direktor ljubljanskega Solskega centra za izobraževanje grafičnih delavcev nam je odgovoril na več vprašanj o nalogah in perspektivi razvoja centra.

Ali nam lahko poveste nekaj o dosedanjem delu Solskega centra?

Organizirano smo začeli delati sredi preteklih šolskih poletij. Doslej smo s predstavniki grafičnih podjetij ter z zastopniki zagrebškega Solskega centra za izobraževanje grafičnih delavcev pripravljali okvirni program centra.

O Industrijski grafični šoli, ki jo bomo reformirali, lahko povem, da je vsebina pouka v prvih dveh letnikih skoraj takšna kot prejšnja leta, čeprav smo učni program nekoliko spremenili. Velja pa omeniti, da smo za tretji letnik spreminili način šolanja.

Ker inštruktorji in drugi strokovnjaki, ki pričujejo grafične delavce v gospodarskih organizacijah, nimajo pedagoške izobrazbe, smo za njihovo uspešnejšo delo z mladimi ljudmi pridobili v precejšnjem številu. Zelo pomemben je tudi tečaj za vodje kadrovske službe v grafičnih podjetjih, ki smo ga pred kratkim organizirali. Zal so gospodarske organizacije poslane na ta tečaj, kjer so se udeleženci seznanili z oblikovanjem kadrovske službe. V podjetjih, zelo malo ljudi.

Kako boste reformirali Industrijsko grafično šolo?

V Industrijski grafični šoli bo treba uvesti sodobnejše pedagoške metode in jo vsebinsko prilagoditi razvoju grafične industrije. Seveda bo moč uspešno

reformirati šolo šele tedaj, ko bomo na podlagi izdelanih profilov mogli presoditi obseg in vsebino znanja, ki ga potrebuje grafični delavec za opravljanje določenega poklica.

Gotovo je, da je aktualno vprašanje izobraževanja grafičnih delavcev izven Ljubljane. Kako so delujoči ljubljanski center pri urejanju tega problema?

Doslej je bilo izobraževanje grafičnih delavcev izven Ljubljane prepuščeno gospodarskim organizacijam, kjer so bili zaposleni. To pa pomeni, da je Industrijska grafična šola nima pogojev, da bi se v njej šolali tudi ti delavci. Vzrok: pomanjkanje šolskih prostorov. Zaradi tega smo se dogovorili s predstavniki grafičnih podjetij v Celju in Mariboru, da bomo tudi v teh mestih ustanovili šolska centra, ki bosta v sklopu ljubljanskega. V Celju ga bodo odprli v začetku prihodnjega meseca. Centra bosta dovala pod našim strokovnim nadzorstvom, grafična podjetja pa bodo poskrbela za materialne pogoje.

Znano je, da so zaradi pomanjkanja kadra začeli v grafičnih gospodarskih organizacijah sami priučevati delavce. Ali je glede teh šolskih centrov kaj storiti?

Za te delavce bomo v začetku prihodnjega leta organizirali poseben tečaj. V ta namen smo ustanovili več strokovnih komisij, ki bodo izdelale izobraževalne programe tečaja.

Namen tečaja je dobro usposobiti ne kvalificirane delavce za manj zahtevna delovna mesta v grafičnih podjetjih, hkrati pa jim bo dal osnovo za nadaljnje izobraževanje.

Prav gotovo se bori Solski center s prehodnimi težavami. Katere so največje?

Največ težav imamo zaradi pomanjkanja šolskih prostorov, ki jih praktično nimamo. Imamo dve učilnici. Ena se stiska na podstrešju, drugo smo dobili za letos v najem v novi osnovni šoli »Toneta Čufarja«.

Kje bomo imeli pouk prihodnje leto, ne vem.

Druga ne manjša ovira pa je pomanjkanje delovnega in učnega osebja. V Industrijski grafični šoli sicer nimamo težav s predavatelji, manjka pa nam človek, ki bi prevzel dopolnilno izobraževanje, ki je zelo zahtevno.

Solski center se zavzema za zgraditev novih

šolskih prostorov, kjer bi svoje delo nedvomno uspešno razvil. Kako je z uresničitvijo tega načrta?

Zamisel o zgraditvi novega šolskega poslopja za grafične ni nova. Največja težava pri tem je pomanjkanje sredstev. Po načrtu, ki ga bomo predložili grafičnim podjetjem, naj bi ta podjetja letno odvajala po 2 odstotka čistega dohodka v sklad za zgraditev centra. Sredstva naj bi prispevala toliko časa, dokler ne bo Solski center zgrajen. Menim, da ga bomo zgradili v treh letih. Dodam naj še, da se dogovarjamo s Skupnostjo železniških podjetij v Ljubljani, da bi naši učenci stanovali v njihovem internatu.

Drago Mirošić

Tovornjaki za prevoz kuriva

Ker so v Beogradu vpre-gam prepovedali voziti po mestu, bodo morala podjetja, ki preskrbujejo kurivo, nabaviti ustrezne tovornjake za transport kuriva. Pet takšnih podjetij je pred kratkim sklenilo sporazum z avtomobilsko tovarno v Priboju o nabavi 50 tovornjakov za prevoz premoga in drv. Do konca leta bo tovarna poslala podjetjem 40 tovornih avtomobilov, drugih deset pa v začetku prihodnjega leta. Podjetja so sklenila sporazum tudi s tovarno Avala o posiljki 22 tovornjakov za prevoz kuriva. Z vsemi temi tovornjaki bodo podjetja lahko zadovoljila potrebe Beograščanov po kurjavi.

Dve petini električne energije porabijo gospodinjstva

Zaradi hitre elektrifikacije gospodinjstev v zadnjih letih se je v Beogradu hitro povečala potrošnja električne energije. Dve petini od skupne potrošnje porabijo sedaj gospodinjstva, tri petine gospodarstva, javna razsvetljava in drugi potrošniki.

Letos pričakujejo, da bodo gospodinjstva porabila dvakrat več električne energije kot lani. V prvih devetih mesecih letos so gospodinjstva porabila 163 milijonov kilovatih ur električne energije, pričakujejo pa, da bo do konca leta dosegla potrošnja 210 milijonov kilovatih ur. Lani so porabila gospodinjstva 110 milijonov kilovatih ur.

Beograd sam porabi eno tretjino celotne električne energije, kolikor jo porabi LR Srbije.

KOZERIJA

Brezplačni program

Rešitev je našel komercialist. »Zakaj bi plačevali drag program za plačevalce desetletno,« je rekel direktor. »Povabimo kak šolski pevski zbor. Malo peja, govori, potem pa se nekaj muzike. Glavni del bodo tako nagrade in večerja.«

Predlog je prodril, kot se reče. Kolektiv se je zbral v okrašen dvorani. Začeli so z govorom. Oder je napolnil nekaj duvovot šolarjev. Zrtvovali so popoldne, prišli so od blizu in daleč; nekateri so ostali kar v mestu in se niso pe-ljali domov na deželo. Peli so in ljudje so jim — kot je že navada — ploskali. Komercialist, vodja programa, si je mel roke. Vse je šlo kot namazano. Direktor je dobro prebral svoj govor, razdelitev nagrad je stekla brez tehničnih motenj — in otroci so peli. Se preden so končali, so na pogrnjene mize prinašali pečurko, pečenko, pecivo in žlahtno moko-rolo v pisanih steklenicah.

Potem so otroci odšli.

No, marsikaj so slišali: kako je podjetje odlično uspelo, koliko je bilo milijonov in milijard, koliko zaslužnih... Na koncu so stali na odru, gledali in poslušali zašani aplavz. Odšli so z odra. Svoje delo so končali. Pobrali so svoje plašče in torbice in »lahko,« so šli, kot je rekel organizator.

»No, ali nismo dobro zvo-zili,« je rekel komercialist za mizo, ko si je privezal dušo. »Nekaj nas bo stal samo tale zabavni orkester. Za fante je poskrbljeno, večerjo in vino so dobili... Tako, zdaj sem čiste vesti. Vse je šlo tako, kot je bilo treba.«

Kako je potekal večer, koliko steklenice se je na-gnilo tisto noč nad kozarce, da je bilo nekaj zapo-znelih tehničnih motenj zaradi nagrad — o tem ne bi pogrevali zgodovine.

Zapisali smo to zaradi otrok, zaradi brezplačnega programa.

Ko so namreč isti otroci

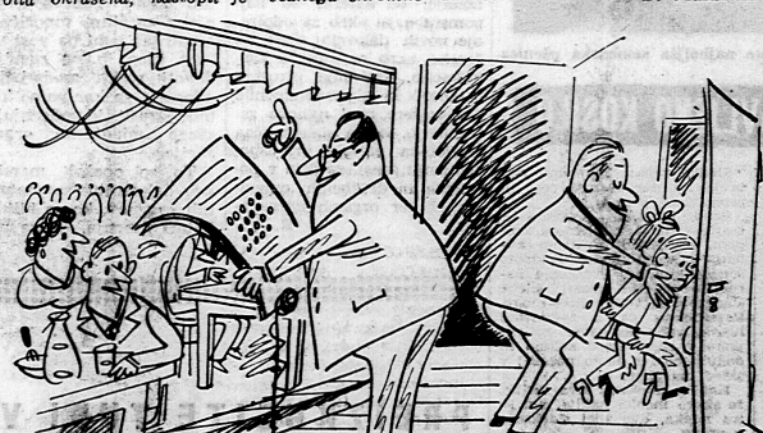
govorniki, otroci so peli in kolektiv je ploskal. Program je bil poceni, ampak kar prijeten.

Razlika se je dogodila potem, ko so otroci odšli in odšli z odra. Komercialist, ki je podil program, jih je pričakal s pecivom, bonboni in malinovcem. »Hvala lepa za vaš nastop,« jim je rekel, »tule pa je za vsakega skromno darilec.«

In otroci so bili veseli in hvalježi. »Čudno je,« mi je zaupal eden od njih, »da so v tem kolektivu govorili samo o milijonih, pa so bili bolj prijazni, kot zadnjič oni, ki so govorili o milijardah.«

K temu otroškemu komentaru je treba zapisati samo še piko.

D. VRESNIK

Pisma bralcev

Dama s krokodilovo kožo

Tovariš urednik!

Dama bi zelo rad glasno in jasno imenoval s njenim imenom, če bi mi ga zaupala. Ker pa tega očito nisem zaslužil, mi ne preostane drugega, kot da jo predstavim tako, kot sem jo videl. Preden pa to storim, naj še povem, da je ustrojena s krokodilovo kožo odlična surovina za dragocene damске torbice, neustrojena pa simbolizira značje. Dama, o kateri pišem, je srečna posestnica obeh oblik take kože.

V nedeljo, 26. novembra sem se s Tauer-Expressom uradil iz Beograda in Ljubljano. Do Zagreba se v našem kupeju ni zgodilo nič takega, kar bi potnikom preganjalo dolga. Od Zagreba dalje pa se je stanje izboljšalo, to pa zaradi dveh izpraznjenih prostorov v našem kupeju.

Enega teh prostorov je zasedla elegantna dama, druga pa njena tudi elegantna torba iz krokodilove kože. Takoj za njima se je na vratih kupeja pojavil preprost Hrvat in vprašal, če je kako mesto še prazno. Pokazal sem na prostor, ki ga je zasedla torba iz krokodilove kože. Tedaj pa je njena lastnica s visokim dvignjenim nosom in odločnim »razveto« stornirala mojo ponudbo. Mislim, da je prostor rezervirala za svojo zapoznelega sopotnika.

Pa ni bilo tako. Pozneje se je pokazalo, da dama nima ruda hrvaških kmetov. Ko se je vlak že premaknil, so se namreč ponovno odprla vrata kupeja in mlad Nemec je zahteval: »Naj nočim v Plaz freize! No, če je prazen prostor rezerviran, je to skoraj toliko, kot da bi bil zaseden. Dama pa je bila dragocena mnenja. Njen obraz je izgubil veličastno resnost in s sladkim: »Ja, bitte!« se je krokodilova torba umaknila prilecu.

Nemec je bil brez prtljage, brez povrnika, brez klobuka, kar je pomenilo, da se je že vseil v kak drug kupe. Ko sta z damo

izmenjala nekaj posladkanih fraz, je res odšel v sosednji kupe, kjer je sedelo nekaj njegovih sonarodnjakov. Pri njih se je le kratko pomudil, nato se je vrnil k nam.

Iz razgovora med njim in damo sem izvedel naslednje: Mladí Nemec je pri nas preživel nekaj čudovitih tednov dopusta. S svojimi kolegi se je v Jugoslavijo pripeljal z rabljenim Opel rekordom, ki ga v Nemčiji lahko dobiš za bagatelno ceno, v Jugoslavijo pa lahko prodaja za lep denar in si tako omogoči čudovite tedne dopusta. Se bolj čudovito bi seveda bilo, če pri nas ne bi bilo carinskih predpisov, ki urejajo tudi take primere. To našo spušča je Nemec imenoval »verdamte Zollgebiht«. »Skoda, škoda«, je dama izrekla svoje obžalovanje, »da se nisva dobila v Zagrebu. Moj soprog bi lahko posredoval in dosegel znižanje ali celo ukinitev carinskih dajatev v tem primeru.« Kdo bi mi zameril, če sem kot uslužbenec zunanje trgovinske stroke in dober poznavalec carinskih predpisov neotlačno pristuškoval tako zanimivemu razgovoru. Sicer se ob tem nisem veliko naučil, pač pa sem jasno videl, kaj vse simbolizira krokodilova koža, v tem primeru neustrojena.

Kako je v Zidanem mostu vendarle zasedla prazno mesto v našem kupeju stara žena, ne bom več pripovedoval, omenim naj le še, da je dama izjavila, da želi vedeti za moje ime. Ker pa nisem bil vreden, da bi izvedel za njeno, ji tudi svojega nisem povedal. Tako smo ostanki poti do Ljubljane preživeli oziroma presedeli molče, samo elegantna torba iz krokodilove kože se je stresala in majala na svojem mestu.

Franc Prešeren, Ljubljana, Moše Ptjake 41

Še ena o birokraciji

Tovariš urednik!

1. maja je moj desetletni sin v Ukancu v Bohinju zbolel. Zdravnik me je sicer tolažil, da bo čez dva, tri dni spet dober, kljub zdravljenju pa je otrok dobil vi-

soko temperaturo. Ponoči se mu je bledelo. Ker je bilo tiste dni zelo mrzlo, je ležal zasinu na klopi v kuhinji. Četrti dan je dobil nabrekli, rdeč obraz in izpuščaj po vsem telesu. Postalo je nujno, da bolnika prepeljem in zdravnik je napisal napotnico za Ljubljano. Opozoril pa me je, da ga infektijski oddelek v Ljubljani ne bo sprejel, zato naj ga peljem domov. Doma mu je zdravnik predpisal potrebna zdravila za vrniti in proti kašlju ter naročil, da mora otrok ostati deset dni doma v enakomerni toploti in v postelji. Imel je težke ošpice.

Do danes mi Okrajni zavod za socialno zavarovanje stroškov za prevoz ni povrnil. Čeprav so mi to obljubili in čeprav sem podrobno razložil, kako je bilo s prevozom. Niti odloka mi ne dajo, da bi se pritožil. Menda dovoljuje predpis sam prevoz v bolnišnico, toda ali ne pove zdravnik, da je bil ta prevoz iz neprimerne okolja v primeru okoliščin. Ali naj bi otrok še bolj zbolel in naj bi tako nastali še večji stroški? Za kaj gre, ali za koristi bolnika, ali za suh predpis?

Ciril Vodušek, Ljubljana, Cesta na Rožnik 43

Zračne puške na zavarovana strelišča!

Tovariš urednik!

Ze večkrat sem bral o nesrečah, povzročenih s zračno puško. Se več pa je nesreč, za katere ne vemo. Nekateri otroci, pa tudi že odrasli fantje, namreč vse vprek streljajo na drobne pitice pevke na grane in podobno. Kadar naletim na takega strelca, opozorim na nevarnost in skloditvijo njegovega početja. Pri tem ne mislim samo na škodo na malih živalih, zlasti pticah, ampak tudi na nesreče, ki jih lahko povzročijo nevedni ali celo brezvestni ljudje, na nesreče, ki jih tudi povzročajo. Naj namdem tak primer:

Cakam na postrežbo v polni trgovini. Nenadoma strel tik za mojo glavo v

strop. Ko se obrnem, opazim fantiča kakih sedmih let s zračno puško v roki. Lepo ga opozorim, da zračna puška ni igračka. Oče pa, ki je stal poleg njega, mi približno takole odgovori: »Saj ne more biti nič, kaj pa naj naredi s takšno puško? Dobil jo je za rojstni dan, da bo z njo kakšne ptice streljal.«

Naj zapišem še, kaj se je pred kratkim zgodilo v družini, kjer imajo tudi sinčka s zračno puško. Dobili so obisk in že po nekaj minutah so šestletnega gosta, ki je prišel s svojimi starši, odpeljali v bolnišnico. Krogljico so mu sicer brez hujših bolečin in posledic hitro izluščili, toda kaj bi bilo, če bi ga zadela v oko.

Načrta, posest in nošenje zračne puške niso vezani na orožni list. S tem pa ni rešeno, da lahko vsakdo s zračno puško nevarno strelja. Po mojem sodi strelca s zračno puško na nadzorovano strelišče, kjer se naj vadi v streljanju, in nikamor drugam. Sportne organizacije, pionirske in druge organizacije naj vplivajo na mladino, da naj tako ravna. Pri tem naj poudarim, da lahko pride pri neprimernem ravnanju s zračno puško do hudih nezdod s težko odškodninsko odgovornostjo.

Ali ne bi napravili tako, kot so storili n. pr. v Tuzli, kjer so prepovedali uporabo zračnih pušk izven določenih strelšč?

Ciril Pogacar, Ljubljana, Cigaletova ul.

Zakaj tako?

Tovariš urednik!

Prebitički Kašija pri Tuzli na našo cesto, ki se lep čas ni videla cestarja. Zato je zelo podobna deželi tisočih let. Ob dešenem vremenu so pešci skoraj brez obrambe pred mimo drvečimi avtomobili; nekateri se branijo pred pljuskovi vode z dežniki.

Tudi razsvetljava na naši cesti je zelo zanemarljiva. Polovica ali celo več luči gori že sredi po-
lovica pa ne podnevi
noči. Zakaj tako? se sprašujemo Kašijani.

Janez Kobal, Zg. Kašelj 68

MARIBOR DAJE TE DNI VIDEZ VELEMESTNE ŽIVANOSTI

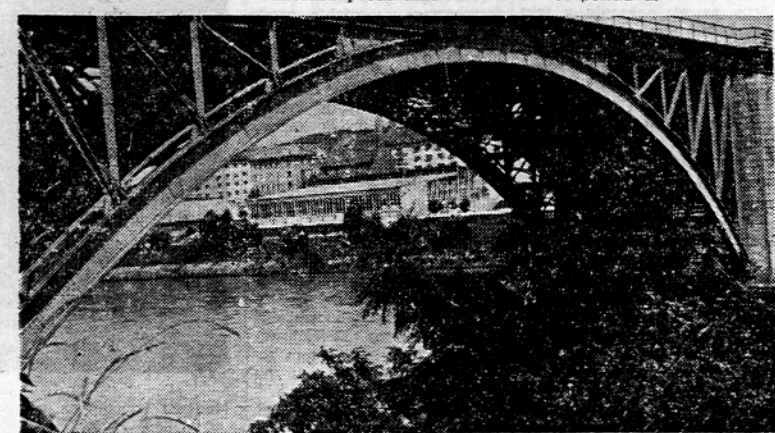
Trgovina zaostaja za potrošnjo

Razen novoletnih voščilnic in novih kalendarjev, ki so že v izlozabah, je živahen vrvež v Gosposki ulici najzanesljivejši znamenje konca leta. Tako imenovani mariborski »city« daje zadnje dni videz velemestne živahnosti, čeprav je ulica kljub svoji trgovini in podaljšanju meznih prodajalna

zmogljivost: zaostaja za potrošnjo, za povečano kupo močjo prebivalstva, da ne more zadovoljivo posredovati med proizvodnjo in potrošnjo. Kljub dlnemu povečanju trgovin, trgovin in podaljšanju

lijonov dinarjev iztržka. O velkem prometu vedo povdati tudi v prodajalnah »Merkurja«, kjer prav tako prodajajo tehnično blago bolj kot prejšnja leta. Trenutno je pri njih za posamezne predmete (televizorji, gospodinjski stroji) celo večje povpraševanje kot ponudba.

»Zbornica je v dogovoru z večino mariborskih podjetij sklenila prirediti novoletni sejem v dvorani A na razstavišču Mariborskega tedna. Tako bo dosegla povečanje prodajnih zmogljivosti. V veliki dvorani oboja v zasnih pogojih nedvomno ugodnejša, kot je bila doslej ob Novem letu na prostem, na stojnicah. Od 18. do 31. decembra se bo dvorana A spremenila v veliko prodajno hišo, kjer bodo potrošniki lahko kupovali enako blago kot v prodajalnah, vendar bodo tam laže izbirali, ker bo več prostora. Na prodaj bo vse blago široke potrošnje, vključno špererija in gospodinjske potrebšline. Zbornica je dosegla tudi privolitev Komunalne banke, da bo odobrila za ta čas trgovini potreben kredit, da bo ta lahko obogatila svoje zaloge in dala na novoletni sejem zares dobro blago. Rcs je, da razstavišče ni v središču mesta kot ostale trgovine, zato pa bo tam omogočena večja izbira in boljša oprežba, za kar pa se pot izplača.

ogled na razstavišče Mariborskega tedna iz južnega železniškega mostu Z

se vedno tlakovana s kalmo, ki jo je zob časa in emeljijo nalet. Toda prav ji je večina mariborskih trgovin, izlozba pr. izlozbi. Vrvjež ki sega z ulice v oddaljene, pa postane za uliti vse prej kot prijeten. hče ne čaka rad, ne more birati, prodajalec ne ume svetovati. Nakupovanje v se kaj drugega kot v lehi, ko ni gneče. Potrošniki pa kljub temu mnogo upujejo. Zima trka na vrata, približujejo se prazniki in neogibna darila.

Samo trgovsko podjetje »Zarja« je imelo zadnja dva dni v novembu po 15 in pol milijona dinarjev prometa. V tem mesecu promet zanesljivo ne bo manjši, zakaj december je za trgovino najdonosnejši. Sicer pa ocenjuje celotna mariborska trgovina porast prometa za 20 do 25 odst. v primerjavi z lanskim letom.

Kljub temu, da gre porast prometa v velik: meri tudi na račun cen, je letos »čisto eno« — da mariborska trgovina s svojimi

njih dneh. Trgovine so še vedno pretresne, zlasti ob praznikih. Kot jo doživljamo zdaj. Na dan pred 29. novembrom je bila popoldne prodajalna Tekstilnega doma nabito polna, da so se kupci na vratih obračali in odvajali. Ni manj gneče ni bilo pri »Pohorcu«, kjer so ta dan preštevili v blagajni 6 mi-

NOVOLETNI SEJEM NA »MARIBORSKEM TEDNU«
Glede na to, da je pričakovati v drugi polovici decembra še večji obisk v trgovinah, smo povprašali predsednika okrajne Trgovinske zbornice Janka Golca o morebitnih ukrepih, da bi ševilne kupce zadovoljivo postregli. Takole nam je povedal:

Vsekakor je ta novoletni sejem dobra zamisel, čeprav jo lahko ocenjujemo tudi kot »zohod v silo«. V prihodnje bo nujno več investirati v razširitev trgovske mreže in čimprej pritiči z gradnjo veleblagovnice v Mariboru, ki je že toliko let na papirju samo zaradi sporov okoli lokacije!

— Dobimo kar lep znesek — letno 700.000 do 800.000 din. Ko odštejemo od tega osebne prejemke stalno zaposlene knjižničarke in honorar tovariš, ki skrbi za čitalnico, skupno s preispiki, najemninam in drugimi stroški vzdrževanja prostorov, pa ostane premlado, da bi skupno s sredstvi, ki jih zberemo z izposojnino, lahko kupili dovolj novih knjig. Sicer kupimo vse nove knjige, vendar vsake samo en izvod; le izredno dobre knjige in mladinske kupimo po dva izvoda. Kaj pa je to za 2400 bralcev? Več pa jih ne moremo kupiti, zakaj o čitalnici moramo imeti tudi revije in časopise. Za potujočo knjižnico pa sploh ni sredstev.

— Vam ustrezajo sedamni prostori?

— Pretesni so. V knjižnici je pretesno, čitalnica pa tudi ni dovolj velika. Upoštevati je treba, da je pri nas danes okoli 200 ljudi; nekateri pridejo po knjige, nekateri brat revije in liste, a nekateri zvečer gledat televizijski program. V čitalnici imamo namreč tudi televizijski aparat. Če bi imeli več prostorov, bi uredili tudi krožke za zbiranje in koristno zaposlitev mladine ob prostem času. Mimo tega se bomo morda še morali izseliti. Da bi lahko ostali tu vsaj tako dolgo, da se bo pošta preselila v nove prostore, ki jih zdaj gradijo! Mislim, da bi tamkaj, kjer je zdaj pošta, ustrezalo za našo knjižnico.

J-k

Z MLADINSKE KONFERENCE V ROGAŠKI SLATINI

Nič več z vrha navzdol

V Rogoški Slatini je bila konferenca mladine šmarske občine. Predsednik občinskega komiteja LMS Darko Bizjak je nakazal vrsto problemov in uspehov, ki so jih dosegli v delu z mladino. Bistven uspeh je že v tem, da so se mladinske organizacije osamosvojile in se otrele nekdanje navade, ko so pričakovale pobud samo neke z vrha. Delo mladinskih aktivov je zdaj dejansko odsevanicativno in je organizacija tudi na vasi blizja široki množici mladine.

Slabosti so še skoraj povsod. Osnovna pa je večkrat prav v tem, da se mladinska organizacija premalo uveljavlja kot politična sila, temveč se v posameznih aktivih njeno delovanje kaže prvenstveno v športnih tekmovanjih, pripravljanju mladinskih del ali v veseljih večerih in plesnih vajah. Tudi sodelovanje z ostalimi množičnimi organizacijami na vasi večkrat šepa in ne razvijajo dovolj zrelih medsebojnih odnosov, za kar pa so krivi tudi odrasli, ki podcenjujejo vlogo mladinske organizacije.

To so opazili marsikje pri delovanju samoupravnih organov, ko so bili nekateri mnenja, da se mla-

dina samoupravljanje samo igra, da so klubi mladih proizvajalcev morda samo nekakšna imitacija. Proti takim pojavitv je treba ostro nastopiti, pri čemer pa bi zlasti v posameznih primerih morali odločneje spregovoriti tudi člani ZK.

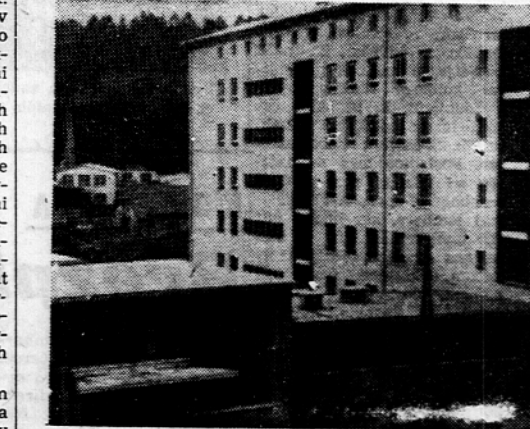
Mladinska organizacija v šmarski občini je na novo osnovala 7 mladinskih aktivov, tako da v občini trenutno deluje 37 mladinskih organizacij, v katerih je vključeno 1634 mladih ljudi. Kmečkih mladinskih organizacij je 20. Posebne težave imajo glede kadrovskega vprašanja. Sposobni mladi ljudje večinoma grejo iz vasi in s. iščejo zaposlitve v industriji, odhajajo v šole, zato večkrat ne morejo dobiti primerne mladincev, ki bi dobro in spoštljivo usmerjali delo vseh mladinskih organizacij.

S prostovoljnimi delom je letos mladina pomagala urejevati športni park v Rogoški Slatini, planinsko stezo na Dončko goro, nogometno igrišče v Šmarju pri Jelšah, planinsko koč »Lovski dom« na Boču in krajeno cesto v Zagorju. Pri tem so zlasti prizadevno delali mladinci iz Rogoške Slatine, Mestinja, Kostivnice, Zagorja, Dončke gore in Rogatca, pri-

padni predvojaške vzgoje in šmarsk pionirji. Skupno so delali 11.942 ur.

Ir

Naš fotozapisek

ne v Sloveniji, saj s svojimi skromnimi zmogljivostmi (223 postelj) sprejema bolnike z velikega področja s približno 80.000 prebivalcev. Zlasti močan je dotok bolnikov iz Velenja in Ravens. Glede na to je 60 let staro poslopje bolnišnice že davno prepotrebno, čeprav so pred leti dogradili zasilni paviljon, da bi razbremenili bolniške sobe v glavnem poslopiju. Bolnišnica bo laže delala po dograditvi novega oddelka za kirurgijo, ginekologijo in vseni funkcionalni prostori, ki je še pod streho (na sliki). Z njim bodo pridobili 200 novih ležajev. Za novi oddelk so prispevali sredstva kolektivni železarnice Ravne, Rudnika Velenje in Koroskega gozdnega gospodarstva. Sami kmetje je so dali v lesu več kot 30 milijonov dinarjev. Koroški težko čakajo otvoritve, ki bo prihodnje leto, če bo sredstev za to dovolj. Hkrati pa bo nujno obnoviti tudi povsem dotrajano cesto iz Velenja, ki je za prevoz bolnikov še celo nemogoča.

Foto: J. Pešja

S KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA RAKIČAN

Prihodnje leto mnogo semena francoske pšenice

Ob letošnji jesenski setvi je precej kmetovalcev na območju, kjer ima Kmetijsko gospodarstvo Rakičani svoje obrate, negodovalo, ker niso mogli dobiti semena francoske pšenice. Zanj so se navdušili ob žetvi, ko so jo videli na poljih kmetijskega gospodarstva, ki je delalo poskuse. Francoska

pšenica Etoile de Cha'sy se je v primerjavi z italijanskimi in drugimi domenskimi sortami res dobro obnesla, zato jo je delovni kolektiv Kmetijskega gospodarstva Rakičani posejati letos na 146 ha, italijansko pšenico, ki je že bolj razširjena v naših krajih, pa samo 36 ha, in sicer samo

sorto Leonardo. Vse posevke je namenil za seme, kar mu bo v normalnih vremenskih pogojih gotovo uspelo. Tako lahko pričakujemo, da bo prihodnje leto dovolj semena francoske pšenice.

Kmetijsko gospodarstvo Rakičani prideluje samo semensko pšenico, hkrati pa dela tudi poskuse in odбира najboljše sorte med visoko donosnimi — druga zemljišča mu služijo za pridelovanje krme za govejo živino in prašiče. Vzlic letošnjemu neugodnemu vremenu je tudi letos pridelalo zelo kakovostno seme, saj je bil skoraj ves pridelek pšenice priznan za prvovrstno seme, le nekaj malega ga je bilo zaradi večje vlage oziroma prekoračenega od-

stotka tujih primesi priznanega za drugovrstno seme.

Delovni kolektiv pa še ni zadovoljen s povprečnimi hektarskimi donosi pšenice. Vzrok, da letos tega ni mogel bolj zvišati, je mimo neugodnega vremena v tem, da pšenico prideluje na devetih delovstvih, ki so daleč drugo od drugega, mimo tega pa še razdrobljena na več manjših površin ali parcel. To ima za njegove poskuse sicer tudi dobro stran, da se lahko preprča, kako se posamezne sorte obnesejo na različnih zemljiših. Ni pa dovolj razlogov, da ne more tekmovati s hektarskimi donosi pšenice, kot n. pr. s koroško in z drugimi kulturami. J-k

Pri rakičanskih topolih raste najboljša semenska pšenica

HITRO PRIPRAVLJENO KOSILO

Goveja juha z ovsenimi kosmiči, sesekljani zreli iz svine, sladka repa, krompirjev pire, kaži z mlekom.

Govejo juho pripravimo iz koke goveje juhe. V vrelo zakuhamo štiri žlice ovsenih kosmičev, ki naj vro sedem minut.

Zreki: Potrebujemo štiri deset žlic mleto svine (najboljše je nemastno piščet), v mleko namočeno žemljico, jajce, sol, malo popra, žličko drobno zrezanega peteršilja, drobtine in maso za pečanje.

Vse drugo, razen drobtin in maso, zmešamo z rokami v voljno mešno testo. Iz mase oblikujemo zreke, ki naj ne bodo preveliki. Povrnemo jih v drobtinah in v topli masi spečemo. — Pečene nalozimo okrog krompirjevega pirea.

Sladka repa: Vzamemo eno večjo ali dve manjši repi in pripravimo prežganje.

Repo olupimo, zrežemo v majhne kocke, polijemo s krompirjem, odcedimo in damo kuhati v toplo vodo. Pridamo žličko kumine. Prežganje naredimo iz žlice masla, žličke sladkorja in velike žlice moke. Razredčimo ga z zajemalko hladne vode. Ko zavre, ga vlijemo v repo. Repo solimo in dokuhamo ter damo posebej v skledi na mizo.

Kaži z mlekom: Dva velika, še skoraj mehka kačja, pol litra mleka, dve žlici sladkorja v prahu.

Umiti plet kackja olupimo in meso prečistimo. Potem ga sladkamo, prišljemo mleko in močno zmešamo v mešalcu ali z metlico. Nalijemo v visoke čaše.

Vprašanja in odgovori

Odpoved

Z. T. — Ali je možna odpoved delavcu oziroma uslužbencu medtem ko je na letnem dopustu?

Odgovor: Po izrecni določbi 1. točke 305. čl. zakona o delovnih razmerjih oziroma 1. točke 1. odst. 132. čl. zakona o javnih uslužbenih delavcu oziroma uslužbencu medtem ko je na letnem dopustu, ni mogoče odpovedati.

Razveljavitev kupne pogodbe

L. O. — Ker ste potrebovali denar, ste prodali uro po zelo nizki ceni. Ali ji lahko dosegli razveljavitev kupčije?

Odgovor: Če ste prodali svojo uro za več kot polovico cene, kot je bila njena prava vrednost ob prodaji, bi lahko zahtevali razveljavitev pogodbe zaradi tako imenovane prikratke nad-polovične vrednosti. Te pravice pa ne bi imeli, če ste se temu ugovoru izrecno odpovedali, oziroma če ste pristali na nesorazmerno vrednost, dasti Vam je bila prava vrednost znana.

Otroški dodatek

H. M. — Ali imate pravico, da se Vam za sina izplačuje otroški dodatek tudi za čas, ko je v šolskem zavodu?

Odgovor: Po 25. čl. uredbi o otroškem dodatku se za otroke, ki so zaradi vzgoje in šolanja v zavodu, ne izplačuje otroški dodatek vse do tle, dokler so v takem zavodu, le tedaj, če imajo v zavodu popolno brezplačno oskrbo.

Uživanje pokojnine med prestajanjem kazni

G. Z. — Ali gre upokojenec pokojnino med prestajanjem kazni?

Odgovor: Uživalcu osebne in uživalcu invalidske pokojnine ne pripadajo obroki pokojnine, ki zapadejo med prestajanjem kazni zapora ali strogega zapora, daljšega kot mesec dni. Pač pa se ta čas izplačuje njegovim družinskim članom, če izpolnjujejo pogoje za družinsko pokojni-

no, znesek, enak družinski pokojnini, do katerega bi imeli pravico v primeru njegove smrti.

Konvencija o socialnem zavarovanju z Italijo

H. C. — Ali je konvencija o socialnem zavarovanju z Italijo že v veljavi?

Odgovor: Konvencija o socialnem zavarovanju z Italijo je bila že ratificirana in velja od 1. januarja 1961 dalje.

Poklicna bolezen

R. M. — Katere so poklicne bolezni, zaradi katerih se pridobijo pravice iz invalidskega zavarovanja tako kakor zaradi nesreče pri delu?

Odgovor: Poklicne bolezni v smislu zakona o invalidskem zavarovanju so določene bolezni, povzročene z daljšim neposrednim vplivom delovnega procesa in delovnih pogojev na določenih delovnih mestih ali delih oziroma dejavnostih, na podlagi katerih ima obolenj obolevajo zavarovanca po svojem zakonu. Katere so te poklicne bolezni z deli, na katerih se pojavljajo in pogoji, v katerih se štejejo za poklicne bolezni, pa je navedeno v seznamu poklicnih bolezni, ki je sestavljen del zakona o invalidskem zavarovanju.

Oporočne priče

D. S. — Kdo je lahko prič pri pisemni oporoki pred pričami?

Odgovor: Oporočne priče so lahko samo polnoletne osebe, ki jim ni vzeta opračilna sposobnost in ki znajo brati in pisati. Ne morejo biti priče oporočiteljevi potomci, njihovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi predniki in posvojitelji, njegovi sorodniki v stranski vrsti do četrtega kolena, zakonci vseh teh oseb in zakonci oporočitelja.

Kupon za pravno posvetovalnico »Delo«

PREIZKUSITE TUDI VI

Tajm

Stolpec za nove knjige

SLOVENSKI ČASNIK

Založba Obzorja v Mariboru je izdala prvi del knjige Frana Vavčarja »Slovenski časnik«. Avtor je z veliko prizadevanostjo oblikoval pomembno poglavje iz naše kulturne, družbene in politične zgodovine, razvoj slovenskega časništva — izida Trubarjevega Kolarja leta 1557, mimo prosvetljenstva do Bleiweisovih Novic, Kranjske Čbelice in publicistične dejavnosti v Celovcu oziroma v Grazu in predmarčni dobi. Osrednje poglavje je posvečeno prvemu slovenskemu časniku, Ljublanskim novicam in Vodnikovi časnikarski dejavnosti. S posebno pozornostjo je Vavčar obravnaval Prešernovo vlogo in pobudo v prizadevanju za slovensko periodiko. Avtor je napovedal tudi nadaljevanje svoje študije, v kateri bo obdelal razvoj našega časništva do začetka prve svetovne vojne. Z njegovim delom bomo torej dobili v zaokroženi obliki gradivo, s katerim — kot je zapisal v spremni besedi Dušan Benko — razpolaga le malo narodov.

VATIKAN IN XX. STOLETJE

Pri Cankarjevi založbi je v prevodu Rapa Sukića izšla knjiga Avra Manhatana »Vatikan in XX. stoletje«. Avtor je na precej obsežnem dokumentarnem gradivu v svojem delu razpravljal o politiki Katoliške cerkve in njenem vplivu na svetovno politično dogajanje in prvi polovici našega stoletja, med drugim svetovno vojno in v prvi polovici stoletja. Založba je v uvodni besedi opozorila bralce na nekatere nedolnosti v Manhattanovih kritičnih izjavah, ki pa ne zmanjšujejo pomena tega velikega dokumentarnega dela.

PRAVNI PRIROČNIK

Pri založbi Obzorja je mariborska podružnica Društva pravnikov LRS izdala že tretji zvezek Pravnega priročnika, ki so ga uredili Anton Skobir, Bogomir Kostanjevec in dr. Mirko Brolih. S tem je znova dokazala svoj posluš za potrebe naših gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov, pa tudi organov delavskega samoupravljanja, ki želijo spoznati pravne predpise za praktično uporabo v poljudno-znanstveni obdelavi. Tretji zvezek Pravnega priročnika obravnava v skladu z našim gospodarskim in družbenim razvojem novejša pravna vprašanja, predvsem tista, ki zadevajo gospodarske organizacije. Obdelali so jih dr. Jože Cigan, Mirko Brolih, dr. Igor Vilfan, dr. Miroslav Dev, Tone Skobir, Milan Kosterc, Ivo Bernard, dr. Franjo Vrtnjak in Bogomir Kostanjevec.

UVOD V ANALIZO TRGA IN CEN

Višja komercialna šola v Mariboru je pri založbi Obzorja izdala drugi zvezek Gospodarsko-komercialne knjiznice. V njem je izšlo delo dr. Franceta Čereta »Uvod v analizo trga in cen«. Analiza trga in cen je pri nas razmeroma mlada ekonomska disciplina in avtor je s svojo študijo posegel na domala neobdelano področje. Ker je želel ustreči čim širšemu krogu uporabnikov svojega dela, tako študentom ekonomije kot strokovnjakom — komercialistom in ekonomskim analitikom, je gradivo razdelil v dva dela. V prvem obravnava elementarne nauke o trgu v prehodnem razdobju ter posamezne elemente tržne analize, v drugem pa podaja kritičen pregled teorije trga in cen v meščanski teoriji, v Marxovi teoriji, v sovjetski, jugoslovanski ekonomski teoriji in v današnji socialistični ekonomski literaturi na Zahodu.

RAZVOJ SOCIALIZMA OD UTOPIJE DO ZNANOSTI

V Mali knjižnici marksizma-leninizma je pri Cankarjevi založbi izšla Engelsova razprava »Razvoj socializma od utopije do znanosti«. Uredništvo je ob razpravi ponatisnilo še daljši odlomek iz predgovora, ki ga je bil Engels napisal za angleško izdajo leta 1892, in v marširski zaokrožni ter izpopolnjuje študijo. Dodalo je še opombe, ki bodo bralcem olajšale študijsko branje Engelsovega dela. S. G.

Namesto pisma uredništvu

OPERA: SAMO TAJNI ZAKON! OKTET: DISKUTIRAJMO JAVNO!

Danes bi se morala po programu zaključiti dvajsetdnevna turneja Slovenskega okteta po Sovjetski zvezi v okviru konvencije o kulturnem sodelovanju med FLRJ in ZSSR. Do te turneje pa ni moglo priti, ker ljubljanska Opera ni odobrila dopusta dvema svojima članoma, ki sta tudi člana okteta, zato ker je eden zaseden v operi Tajni zakon. V tem času je bilo zato v Ljubljani šest ponovitve tega opernega dela v Drami, kjer Opera zaradi zapoznatosti adaptacijskih del svoje hiše začasno gostuje, po prvotnem predvidevanju tajnika Drame bi Operi sploh lahko odstopili prostor le za tri predstave, kar pa se je pozneje povečalo na šest predstav, ker je odpadla ena dramska predstava oziroma, ker je Opera z izrednim opravičilom pozvala abonente tudi k nedeljnim predstavam. Kljub temu pa postavljamo vprašanje, če je bilo zaradi tega res treba onemogočiti trinajst koncertov naše pesmi v Moskvi in drugih središčih Sovjetske zveze, ki bi prispevali k uveljavitvi naše kulture v tujini in ki so bili člen v dokaj občutljivi fazi vzajemnega sodelovanja med dvema deželama. V posredni zvezi s to nesolidno odgovorilo v zadnjem trenutku je bila tudi temu nekaj dni sledeča, beograjskemu Jugokontur izrečena odpoved ameriške turnee Slovenskega okteta v prihodnji jeseni.

Nedvomno, če sta dva

Opere lahko gmotno kdo pokrili in s tem pomagal ansamblu, ki se sicer vzdržuje sam in ki je tudi pri svojih turnejah izredno poceni. Opera dalje danes ni več izolirana ustanova, ampak le ena izmed vzvodov naše splošne kulturne politike. Zato tudi pojma abonementov ne bi kazalo niti pretiravati, niti poenostavljati. Sorazmerno ozka skupina pretežno meščanskih abonementov nima glejda v zakup, saj jih dejansko pri vsaki vstopnici družba subvencionira z več kot 80 %. Po drugi strani pa razlogov za dejstvo, da število abonementov v Operi vidno upada, ni iskati tu, ampak delno v kulturni prenasitenosti ljubljane, zlasti pa v samem repertoarju Opere, pri čemer pa vodstvo Opere že nekaj let ni smatralo za potrebno, da se o tem javno pogovori s publiko. Kako sedanje vodstvo malo upošteva svoje družbene organe — mimo odnosov v kolektivu, o čemer bi lahko spregovoril kolektiv sam — pa najbolje izpričuje to, da pred tem negativnim sklepom za oktet svojega gledališkega sveta niti povprašali niso.

Sicer pa do mrtve točke sploh ne bi prišlo, če Opera trenutno ne bi imela na repertoarju zgolj eno samo delo. In kaj če ta ali oni zbolijo? Normalni repertoar zato sloni vselej na alternacijah in vzporedno nadzorništvi delnih. Zaradi adaptacije svoje hiše sredi sezone (tudi to je vprašanje, ki bi ga javnost lahko

kot nalašč za to, da bi Opera lahko zadostila vedno glasnejšim željam po gostovanju baleta v kulturno vse bolj zahtevnih, pa tudi gmotno vse bolj sposobnih centrih na podeželju. Toda ne! Nasprotno: naša studirana ameriška baletna enodejanka Neodgovorjeni odgovori čaka dopolnila in s tem premiere dve leti. Balet Turandot, ki je stal dva milijona dinarjev, je doživel le sedem uprizoritev in bi lahko šel mirno še nekajkrat preko odra.

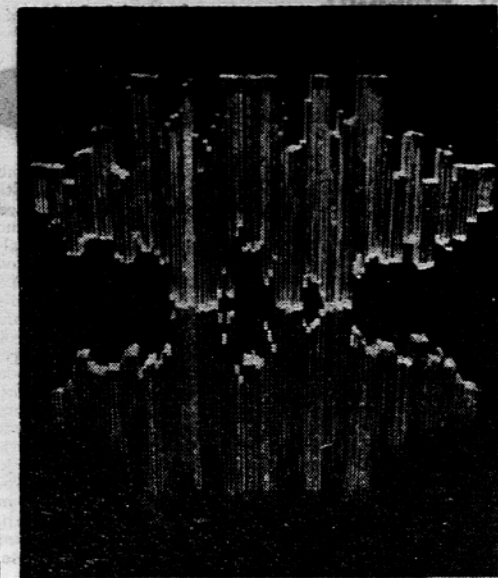
S strani Opere: »Ne gre v inozemstvo Slovenski oktet, potem se zmanjšajo možnosti za ljubljansko Opera.« Toda to sta dve povsem neprimerljivi telesi, razen tega pa je vprašanje opernih turnej predvsem njena zadeva. Dejstvo pa je, da na primer ljubljanska Opera po svojem uspehu na Nizozemskem ni sprejela ponudbe za ponovno gostovanje; da so se v Parizu zanjo zanimali, če bi imela na repertoarju kako značilno slovensko opero; da je Jugokontur letos nudil ljubljanskemu baletu gostovanje v Italiji ... Edino, s čimer so se letos resno ukvarjali, je bilo predvidevanje v Salzburgu, a še to je odpadlo, ker se je ugotovilo, da imajo pri organizaciji tega festivala svoje prste današnji Jugoslovanci sovražni elementi.

Slovenski oktet je nasprotno brez formalnih

to, da se mu zagotovi nemoteno delo. Na sestanku prizadetih ustanov je bila izražena pripravljenost po vzajemnem upoštevanju in zato tega vsega, kar je bilo, v želji po boljših odnosih v prihodnje, ne bi kazalo načenjati, če ne bi prav zdaj izvedeli, da bo zaradi turnee basista Ladka Korošca v Spaniji in v okviru beograjske Operе, od 15. decembra do 5. januarja, se pravi prav tako 20 dni, ljubljanska Opera zaprta.

Vodstvo ljubljanske Operе se v odnosu do — zanjo privatnega — Slovenskega okteta sklicuje na javnost. Diskutirajmo torej javno!

Bogdan Pogacnik

V DELAVSKEM KLUBU V VELENJU RAZSTAVLJA TE DNI AKADEMSKI KIPAR CIRIL CESAR IZ CELJA. MED EKSPONATI JE TUDI »KRISTAL - KOMPOZICIJA 21« (na sliki)

Prejeli smo

Kdo je odgovoren

Tako Josip Vidmar v svoji kritiki Torkarjeve »Svetlobe senc« kot dr. Dušan Pirjevec, sta v svojih izjavah javno poudarila vprašanje odgovornosti, kako, da je prišla imenovana intaržija na oder ljubljanske Drame.

Za biveše ravnateljstvo se ne branim odgovornosti ali soodgovornosti za njeno uvrstitev v repertoar letošnje sezone, pač pa so napisane te vrstice zaradi načelnega vprašanja v smislu osnovnih določil družbenega samoupravljanja naših gledališč.

Nadsežno važno je, v koliko

so dosedanje oblike upravljanja in poslovanja gledališč, tako glede repertoarja, kakor tudi vseh drugih gledaliških vprašanj v našem družbenem sistemu pravilne in najboljše. Gledališče je živ organizem, prepleten z nešteti dejavnostmi, in vedno bolj vztrajno se bitizmo povsem novi podobi, ki bo dala bistveno drugačno organizacijsko obliko. To je vprašanje bodočega dela.

Dejstvo je, da ves naš družbeni sistem vedno bolj temelji na osnovah skupne odgovornosti, na osnovah samoupravljanja in družbenega upravljanja. Izrazi teh načel so zapisani v statutih naših ustanov, tudi gledaliških. Zaradi jasnosti je treba povedati, da je družba po dolgotrajnih in odgovornih razpravah in pripravah potrdila statute gledališč. Po mojem mišljenju so dosedanja načela v veljavnem statusu SNG jasna in dovolj precizna, ker imajo namen in pomen umetniških svetov, upravnega odbora, Gledališkega sveta in vodstvenih organov. Mislim, da morajo vsi ti statute upoštevati in se po njih ravnavati. Sicer bi lahko nastala zmeda, zmeda v odgovornosti, zmede in težave pri delu tako občutljivih organizmov.

Ko tedaj gledališko vodstvo pripravi in sprejme svoj vsakoletni okvirni repertoarni načrt, ga predloži družbenemu organu — to je Gledališkemu svetu, da razpravi o njem in lahko zahteva določene korekture ali pa ga ovrže.

Mnogo bolj občutljiva je področje domače dramske, ob vsakem primeru, pa tudi sedaj ob Severjevem jubileju.

Mislim, da so vsi vodstveni organi upravljanja kakor tudi družbeni organi na osnovi veljavnih določil postopali edino pravilno, ko so sprejemali repertoarni načrt za sezono 1961-62 in ga konec marca sprejeli.

Tako je Gledališki svet na osnovi poročila posebne repertoarne komisije, ki jo je izmed svojih članov izbral takoj ob nastopu svoje dvoletne funkcije, z vso odgovornostjo razpravljal o celotnem repertoarju in se zlasti o obeh predloženih izvirnih delih J. Javoriške »Konec hrepenenja« in Torkarjeve »Svetlobe senc«. Na osnovi poročil repertoarne komisije je Gledališki svet kot družbeni organ potrdil uvrstitev »Svetlobe senc« v repertoar za jubilej S. Severja in priporočil določene korekture. Ta izrečna priporočila so bila v obeh primerih za biveše ravnateljstvo Drame obvezna in jih je tudi posredovalo obema avtorjema.

Korekture Torkarjeve konstrukcije naj bi bile opravljene do začetka studija. Delovni proces od prvih vaj do realizacije, to je do premiere, je zelo važen, ker šele predstava pokaže končno obliko, okus in vrednost vsakega dramskega dela. Vaje za »Svetlobo senc« so se začele šele konec avgusta, ko že dolgo nisem bil v vodstvu Drame.

Stavko Jan

Novost v osnovnih šolah

Učni testi za slovenščino in matematiko

Ob koncu tega semestra letošnjega šolskega leta bodo prosvetni delavci zavodov za prosvetno pedagoško službo prinesli na mnoge osnovne šole v Sloveniji razmnožene natisnjene učne teste za materin jezik in matematiko. Pokazali naj bi, koliko dijaki znajo in česa ne vedo iz predpisane učne snovi teh dveh predmetov. Testi zajemajo v obliki sistematično razporeje-

vikrat, bodo nestandardizirani, to je testi, ki bodo doživeli verjetno še precej popravkov, preden bodo dobili zadnjo, trajnejšo obliko. Standardizirane pa naj bi dobile šole, če bo šlo vse po sreči, v šolskem letu 1963-64. Šele takrat bodo šole imele zanesljivo merila za ocenjevanje znanja uencev.

Seveda pa testi niso in ne morejo biti edina oblika preverjanja znanja. Kakšne so prednosti ocenjevanja s pomočjo testov? Objektivni so, saj dobe vsi učenci ista vprašanja, in so zato veliko bolj zanesljivi in pravični, kot samo subjektivni način spraševanja in ocenjevanja.

Tovariš Sirec je izdal letos v zbirki Mala pedagoška knjižnica zanimivo knjižico z naslovom »Nestandardizirani učni testi za kemijo«. V njej objavlja teste za ta predmet, ki jih je sam sestavil. V uvodu pravi med drugim tudi tole: »Dokazali so, da je 30 odstotkov šolskih uspehov ali neuspehov po subjektivnem načinu ocenjevanja rezultat gola naključja.«

Toda, ko bi bilo samo to. Tovarišica dr. Iva Segula, ki vodi na zavodu za napredek šolstva to področje znanstveno raziskovalnega dela, je na nedavnem sestanku direktorjev medobčinskih zavodov za prosvetno-pedagoško službo povedala razen drugega tole:

»Našem učnem programu ima učitelj premalo časa, da bi spoznal posebej vsakega otroka in preveril njegovo znanje. Pičli čas, pa tudi učiteljeva subjektivna ocena težko prikaže realno otrokovo znanje.«

To je dokazala s številkami: pri učnem predmetu, ki mu pripadajo v razredu dve uri tedensko, ne more učitelj sprito predpisane učne snovi posvetiti enemu učenču niti ne ene cele ure časa v celotnem šolskem letu. »Zato je treba razmišljati o metodah ocenjevanja, ki bi bile boljše od sedanjih.«

O tretji prednosti pa je vsaj posredno govoril sodelavec zavoda za napredek šolstva Roman Oberlintrner v članku o napredovanju uencev s slabimi ocenami. Omenjal je pomoč učenecem. Te ne more biti, če učitelj ne ve natančno, česa učenci ne znajo. Tudi tu je test najboljši pomočnik.

Verjetno je, da pride prednost testa tu celo najbolj do izraza.

Tovariš Sirec je to ob našem obisku v Laškem še posebej poudaril. Povedal je, da se prav vsak učitelj vse drugače zanima za svoj predmet, kadar mu analiza testa pove, kje so pomanjklivosti in otrokovemu znanju. Številke preizkusov so tudi pokazale, da je znanje dijakov veliko boljše tam, kjer so sproti popravljeni tiste pomanjklivosti učenja, ki so jih pokazale študije testov. Nasprotno pa so preizkusi na šolah v Laškem in okolici pokazali tudi, da pravzaprav nimamo pojma o tem, kaj se v naših šolah dejansko dogaja. Kakšno je republiško povprečje znanja, kje so pomanjklivosti, kakšne so? Nič ne ve kaj dosti o tem.

S tem seveda ni rečeno, da so testi univerzalno pomagalo. So pa lahko zelo dobro, če bodo prišli v prave roke.

In ravno ta »če« je potrebno omeniti že sedaj, ko se pojavljajo na naši šoli prvi širše zastavljeni, znen-

krat še nestandardizirani testi.

Slovenščina in matematika ter za njimi še ostali predmeti, za katere tudi že sestavljajo v Laškem učne teste, ne bodo zaradi testov prav nič na boljšem kot so sedaj, in učenci tudi ne, če bodo uporabljali teste kje za kaj drugega kot za enega izmed pametnih načinov ocenjevanja uencev, za kontrolo obvladavanja snovi.

Pri učencih ter za pomagalo učitelju pri iskanju šibkih mest v otrokovem znanju.

To je potrebno poudariti zato, ker teste pri nas šele uvajamo. Pri vsakem uvajanju pa se prerade pojavljajo skrajnosti: ena skrajnost je odpor proti novemu, druga skrajnost pa je izrabljanje novega v namene, ki jih to nima. Ves trud za sestavo testov, ki so zares naši, od nikoder prepisani, bi bil zaman, če bi teste uporabljali drugače kakor tako, kot jih je treba razumeti in uporabljati.

Janko Svetina

Poljudnoznanstvena novost

Eksperimentalne omarice

Založba Mladinska knjiga je v sodelovanju s tovarno igrač »Mehanoteknika« v Izoli začela z novo, pomembno dejavnostjo. Pripravlja serijo eksperimentalnih omaric s področja elektrotehnike, kemije, radiotehnike, optike, fototehnike, mehanike, matematike (računski stroji) in gradbeniške. Omarice bodo služile otrokom in mladini, z uspehom pa jih bodo lahko uporabljali tudi v šoli.

Založba je že pridobila strokovne sodelavce, ki so pripravili prototipe, napisali navodila za uporabo omaric in izdelali dokumentacijo, katero potrebujejo proizvođači obrati. Med sestavilci omaric so priznani domači strokovnjaki, kot n. pr. ing. Lado Kosta (kemija), ing. Joško Bateštin (mekanika in optika), prof. dr. Alojzij Vadal (matematika) in drugi. Za kemijo in radioteh-

niko so prototipi že izdelani, omarica za kemijo pa je tudi že v proizvodnji. Do konca prihodnjega leta bo na trgu predvidoma šest omaric, poleg tega pa bo v serijo vključen tudi izdelek tovarne »Mehanoteknika« »Elektro-pionir«, ki ga bodo po obliki prilagodili ostalim omaricam.

Omarice in srbskohrvatski varianti, računajo pa tudi na inozemski trg, saj so n. pr. 5000 izvodov že prodali na Švedsko. Embalažo in spremeno besedilo bodo seveda tiskali v ustreznem tujem jeziku.

Založba Mladinska knjiga, ki bo za eksperimentalne omarice pripravila programe, prototipe, oskrbela natis spremnih besedil in izdelavo škatel, ter tovarna »Mehanoteknika«, ki bo izdelala druge sestavne dele, se bosta trudili za čim cenejšo proizvodnjo.

V NEDELJO JE V IZVEDBI ODR A 57 DOZIVELO PRVO IZVEDBO NOVO SLOVENSKO ODRSKO DELO, »ALEKSANDER PRAZNIH ROK« VITOMILA ŽUPANA. NA NASI SLIKI JE PRIZOR S PREMIERE NA EKSPERIMENTALNEM ODRU V VITEŠKI DVORANI LJUBLJANSKIH KRIZANK.

pevca zaposlena v Operi in če jojeta še druge, ni lahko in pride do kolizij. Toda s planiranjem in dobro voljo se je doslej še vedno našla rešitev. V zadnjem času, pod novim vodstvom v Operi, pa postajajo stvari kritične pri sleherni, tudi najmanjši in tudi veliko vnapij zaproseni turnee. Vrhunec pa je dosegel ta odnos zdaj, ob sovjetski turneji, prav ob deseti občutljivi okteta.

Ljubljanska Opera se je v svojem odklonilnem stališču sklicevala na abonente in v grozila, da bo sicer zaprla Opero. Za uveljavitve naše kulture v inozemstvu in za uvod tuje, čisto tuji dvomilje kulture pogosto plačujemo nemajhne denarje. Če so samo jugoslovanski jazzisti dobili za polne stroške na Bled dva milijona dinarjev subvencije, bi v najslabšem primeru verjetno tudi onih nekaj odpadnih predstav

načela) je baje Opera na malem odru Drame lahko izvajala samo male komorne opere, kot je Tajni zakon. Toda pred meseci je izbruhnil podoben kritični moment v odnosih med Opero in okteto, samo da je bilo stanje obratno: Opera je bila v svoji hiši in je gostovala Drame, celo pripravljena dati tam več predstav. In substituciji? Če pri šestih lastnih tenorjih ljubljanska Opera za nekatera dela angažira stalnega gosta izven ansambla, ali ne bi mogla tudi za nekaj repriz Tajnega zakona ob veliki manjših stroških najeti substituta iz Zagreba ali Sarajeva, kjer imajo naštdirano isto delo? Sedanji mali odriški prostor Drame je po silni razmer kar klical po izvedbi kakega malega baleta oziroma baletnega večera, ki bi ga lahko opravilo nekaj solistov. Taka skupina bi bila tudi sicer

statutov in brez kulture zaprtega in ljubosumnega tipa prodrl doma in v svetu. Če njegovi člani, zaposleni po raznih službah, izpolnjujejo svoje osnovne dolžnosti in hkrati prostovoljno dajejo vse od sebe še za neko širšo, družbeno stvar, potem bi moralo to naleteti zgolj na razumevanje in pomoč, tembolj ker bo oktet v svoji sedanjosti sestavljal kakovitveni del sam še nekaj časa in ga je zato v širšem interesu treba izkoristiti. Slovensko zborovsko petje je in v svojih najboljših tradicijah vselej slonelo na amaterizmu, ki je umetniško dosegel višino najboljših profesionalnih skupin.

Zato je tudi Republiški svet za kulturo in prosveto na svoji plenarni seji 7. novembra, hkrati s priporočilom, da se upošteva izredni položaj Slovenskega okteta, izrekel ansamblu priznanje in apeliral na

nih vprašanj učno snov, ki jo predpisuje okvirni učni načrt, seveda za vsak razred posebej. Napravljeno so za vse razrede od 4. naprej.

Sestavila jih je ob sodelovanju republiškega zavoda za napredek šolstva skupina prosvetnih delavcev preizkusne osnovne šole v Laškem. Vodil jo je upravitelj te šole Jože Sirec. Sestavljala, preizkušala in izpopolnjevali so jih polidruge leto. Preden pa so šli v tisk, so jih pregledale še posebne komisije strokovnjakov.

Namen testiranja po naših šolah je, ugotoviti znanje materinje jezika in matematike, to je tistih 2 predmetov, ki nam kažejo v statističnem gradivu največ negativnih ocen.

Rezultati tega testiranja nam bodo pomagali priti do natančnejših meril znanja. Testirali bodo tudi ob koncu šolskega leta. Testi, ki jih bodo v tako širokem obsegu uporabljali pri nas pr-

Po televizijski oddaji

»X-100 000«

Oddaja »X-100 000« so napovedali kot paradijo na kriminalke. Pričakovali smo jo z zanimanjem. Ko sem že sedel v dvorano, je rekla napovedovalka, da bo to zabavno-glasbena oddaja. Kaj praznoprav je, ne vem niti sedaj, ko je že minila. Eno je gotovo: da namreč ni nikakršna paradija. In da je njen zabavno-glasbeni namen močno dvomljivo, še več: nič.

Vsebinsko so izpolnile kabaretno točko — petje, plesanje in žongljanje. Vmes je Frane Milčinski igral

(naj bi parodiral) detektiva. Če bi ustvarjalci oddaje opozorili gledalce, da morajo z nečim zamašiti premor med plesom, žongljanjem in petjem, potlej bi se nekako skušali razumeti (parodiranje) Frana Milčinskega in vso drko okoli namišljenega morila. Tako pa lahko le zaključim, da je oddaja povsem zgrešila namen. Tak način zabave žali vse prijatelje kulturne zabave, da o duhoviti stopnji paradije sploh ne govorim. V sceni, ko Marjan Kralj razmetava denar med občinstvo v baru, ki se gro-

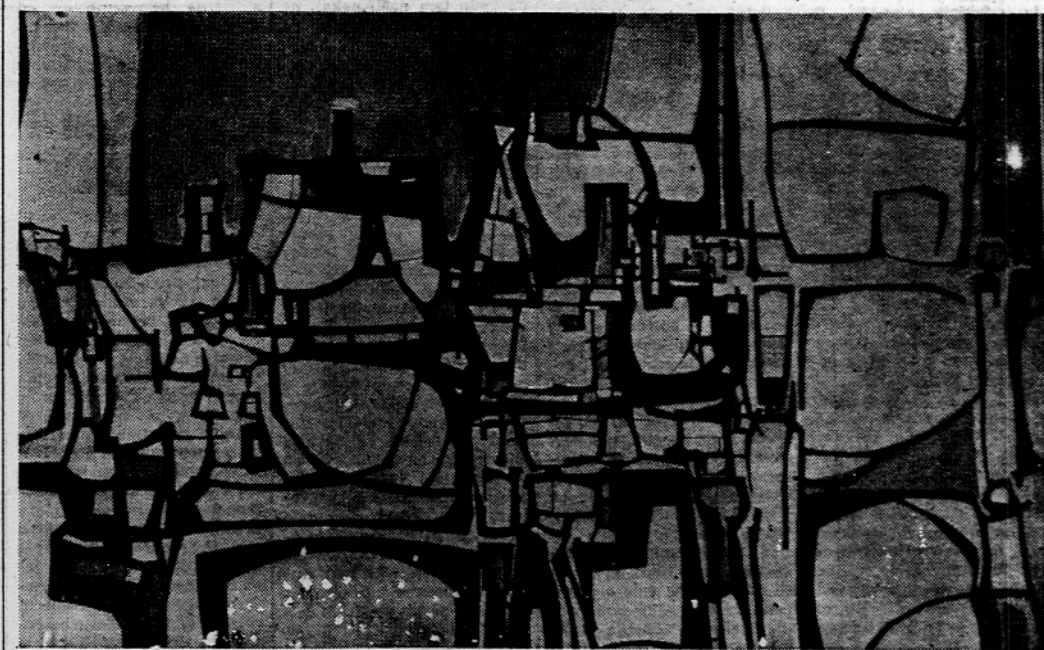
bo poteguje zanj, bi si rad odgovoril: kje se dogaja vse to? Če se godi pri nas, so to presneto čudni pogledi na naše ljudi in naše življenje; če se godi »nekje v velikem svetu«, je pa bila to le zbanalizirana kopija, ki smo jo videli v značilnejših originalnih ničkolikokrat celo v tretjerazrednih filmih. Menim, da bi petje Majde Sepetove lahko uporabili v kaki resnično zabavno-glasbeni oddaji. Večina scen, ki se izteka v baru, je prisiljenih, priplečenih za lase. Ob njih se je dolgočasil najbolj nezahteven gledalec.

Le nekaj domislje našega humorista Frana Milčinskega je bilo izvirnih, duhovito zabavnih. Vse drugo so bili (pa čeprav si to prav zaradi njegove osebne težko

priznamo) pogreti, pretegnjeni vici, ali pa še to ne.

Saj od domače televizije ne zahtevamo, da bi imela že ob svojih začetnih poteh vse oddaje prvostne — tako vsebinsko kot izvedbeno. Saj razumemo, da je to nemogoče. Ampak absurdno je bilo, slišati in gledati takoj po oddaji »X-100 000« izrazno tako bogat »Complesso Fiorentino«. Napake domače oddaje so pri ostreje izstopile. Naš človek si tako želi zdravilnega razvedrila in sproščene zabave — vendar naj oddaje s takim namenom ne žalijo njegovega estetskega čuta. Namen še ni vse: važno je, kaj vidimo na ekranu. Oddaja bo imela vsak čas svoje nadaljevanje — ustvarjalci, prizanesite s tovrstno zabavo!

MILENKO VAKANJAC

V avli Delavskega doma v Trbovljah razstavlja akademski slikar Janez Knez. Doma je iz okolice Trbovelj in se je zdaj drugič predstavil svojim rojakom. Razstavlja je že v Ljubljani, Brežicah in Tilogradu. To pot zbrane slike zajemajo predvsem zapise iz domačega kraja, motive iz rudarskega življenja, partizansko tematiko, nekaj portretov in primerka abstraktnega slikarstva. Slikar zelo dobro pozna svoj kraj in rudarsko življenje, zato je tudi v teh delih najboljši. Pri slikanju se poslužuje različnih tehnik, tako da ima na razstavi 21 akvarelov, 18 olj, 3 tempera in 10 grafik, skupaj 52 del. Razstava je priležna v počastitev državne praznika, organiziral pa jo je Svet Svobod — Trbovlje. Na sliki: Janez Knez — Ateji.

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

ČUDNA DRUŠČINA

PSA ČUVAJA STA V ZADREGI: KAJ NAJ STORITA S PRIJAZNIM TUJCEM?

DOBRODOŠLICO MU IZREČETA S TEM, DA SE IGRATA Z NJIM.

SEVEDA NE VESTA, DA STA BILA V DRUŽBI IGRIVEGA RJAVERGA LISJAKA.

Illustration of a dog and a cat looking at each other.

GO - japonska igra pri nas

Go velja za umsko razvedrilo, ki že tisočletja navdihuje ljudi na Vzhodu, pravila te igre pa so tako preprosta, da jih otrok lahko razume. Ustno izročilo o nastanku igre sega v 18. stoletje pred našim štetjem, ko je baje skušal kitajski cesar Sun z njo bistri duha svojega bolnega sina. Sploščka je bil go predvsem dvorna igra, potem pa se je postopno širila prek Koreje na Japonsko, kjer je sčasoma postala ljudska igra v pravem pomenu besede.

Prijatelji igre go zdaj na Vzhodu bržkone številčno prekašajo šahiste, presenetljivo pa je, da so se začeli v evropskih in severno-ameriških deželah zanimati zanjo tako rekoč šele v prvih letih našega stoletja. Vzroke tega nam bo morda še najbolje razložil dr. Lasker, slovit šahist (umrl leta 1941), ki pravi v eni svojih knjig takole:

»Go ima globljo logiko kot šah, močnejši je od njega ter glede poleta in fantazije ne zaostaja za

njim. Ni lahko opisati go tako, da bi Evropejec pravilno razumel in osvojil to igro s težko razumljivimi lastnostmi. Obe igri — tako šah kakor go — dajeta sliko vojske, toda medtem ko je šahovska partija podobna konjeniški bitki, pomeni go moderni spopad pešcev. Evropska fantazija in temperament se nagiba ta k naglo spreminjajoči se dirki konjenice, ne leži nam logika počasnih premikov, zasnovanih na povezavi ali osamosvojitvi določenih oddelkov, ki ne poznajo besede »nazaj«. Naj bo kakorkoli že, za belce bi bil go velika pridobitev, zlasti še, ker ne gre samo za igro, temveč vsaj delno tudi za spoznavanje miselnosti kitajsko-japonskih kulturnih krogov, ki nam je za zdaj še tako tuja.

Nekatere evropske dežele, med njimi Nizozemska, Nemčija, Velika Britanija in Avstrija — njihova združenja so veljavna v »Evropski federaciji igre go«, medtem ko se Švicarji in Švedski niso pridružili — imajo odlične igralce. Japonci posvečajo veliko skrb razvoju goja v Evropi: v Berlinu so ustanovili svojo evropsko centralo, v posameznih deželah so veleposlaniki pokrovitelji nacionalnih društev, japonski mojstri pa redno prihajajo na večje tekme, konferenice in prireditve.

Na območju sedanje Jugoslavije so igrali go že pred prvo svetovno vojno v Puli, vendar so se posamezni jugoslovanski igralci med morarji kasneje porazgubili. Prvi, sicer nepopolni opis igre go je bil v Ljubljani objavljen pred devetindvajsetimi leti, pisec tega sestavka, ki je bil aktivni igralec v Puli, pa je začel predlanski sistematično navezovati stike s tujimi igralci in z njihovimi organizacijami.

Kdor je spremljal objave v tisku, se spominja, da so se ljubljanski igralci goja udeležili tudi obeh zadnjih

letnih konferenc Evropske federacije igre go (lani v Oud-Poelgeest na Nizozemskem, letos na Dunaju). Predstavniki tujih organizacij so naše igralce ob tej priložnosti prosili, naj v letu 1962 organizirajo v Piranu kongres ali srečanje evropskih igralcev goja. Ko se je pred dnevi

mudila pri nas manjša ekipa dunajskega kluba »Dai-koku«, so se ljubljanski prijatelji te igre pokazali kot močni, kvalificirani igralci. Pri nas je že nad sto aktivnih, za zdaj izključno nase navezanih igralcev premalo znane pogoje duševnega sporta.

E. Fink

Zaradi vlažnega oceanskega podnebja — morska voda je pozimi skladišče toplote, poleti pa prijetnega hladu — Londončani nimajo možnosti za smučarski trening v mestni okolici. Za tiste, ki prihranijo del dopusta za sneg, so uredili vaje v dvorani: kandidati za smučanje dobijo vsaj bledo predstavbo o tem športu na 20 m dolgi vzpetini (pod kotom 30 stopinj), ki je obložena s povezanimi ščetinami in pokrita s plastično mrežo.

Atomski simpozij v Benetkah

Nad 200 atomskih znanstvenikov in raziskovalcev iz 40 dežel se bo prihodnje leto zbralo v Benetkah na simpoziju o atomskih reaktorjih. Konferenco prireja Mednarodna komisija za atomsko energijo s sedežem na Dunaju.

NETOPIR IN STEKLINA

Ze dolgo se veterinarji sprašujejo, katera žival je pravi vzrok poglavitne gostiteljice virusov stekline, ki se potem širi na druge živali in na človeka. Kljub najnovejšemu raziskovanju živalskega sveta se tudi v razvitih deželah tu in tam še pojavijo stekline. Izprva so dolžili volke, češ da prenašajo to bolezen, toda v večini evropskih dežel teh zveri vsaj za stalno ni več in bi se steklina torej ne mogla z njih prenašati na domače živali, zlasti na pse.

Kaže, da so končno odkrili pravega prenašalca te bolezni, in sicer v netopirjih. Vsaj tako zatrjuje dr. Constantine, ki dela v ameriški zdravstveni službi.

Potem ko je nekaj tednov raziskoval v votlinah, kjer živijo netopirji, je zbrane podatke strnil v naslednje ugotovitve: netopirji prenašajo stekline, ne da bi jo z ugrizom širili na druge živali in na ljudi; zadošča že do- tok njihovih izločkov, v katerih kar mrgoli virusov stekline. Nekaj živali, ki so dlje časa vdihavale po netopirjih okužen zrak, je kasneje v laboratoriju poginilo z zna- menj, ki so značilna za stek- klino.

Naj povemo, da dr. Con-

stantine ni »vsakdanje« raziskovalec. Ko se je pred nekaj leti ukvarjal z zimskim spanjem živali, je lezel v brloge, kjer so spali medvedi, jih drugera za drugimi budil, jim dajal sladkor in — do- segel svoj namen: živalim je med zimskim spanjem meril telesno temperaturo.

Cene starega porcelana

Na dražbi starin v Kölnu so dosegli presenetljivo visoke cene nekateri porcelanasti izdelki, med drugim par papir iz leta 1741. Kupec je plačal za papir 7.000 mark, torej približno poldrugi milijon dinarjev. Skoraj prav toliko je dal neki ameriški zbiralec za 200 let staro porcelanasto vazo.

Letalo ceneje od vlaka

Na nekaterih angleških železniških odsekih je vožnja z vlakom dražja od potovanja z letalom. Tako na primer stane železniška vozovnica od Londona do Glasgowa nekaj več kot letalski vzletni listek, razen tega pa trajajo vožnja z vlakom do de- vet ur, medtem ko je letalo na cilju v 70 minutah.

SLOBODAN NEŠOVIČ

TUJINA O NOB

Zanimiv dokument o tem je tudi zapisek Averla Harrimana, takratnega ameriškega veleposlanika v Moskvi, o razgovoru 28. novembra 1943 v Kairu z Andrejem Janarevičem Višinskim, prvim pomočnikom sovjetskega zunanjega ministra in predstavnika ZSSR v zavezniškem posvetovalnem odboru v Alžiru. Ker je razgovor za- nimljiv tudi z današnje per- spektive, posredujemo za- pisnik v celotnem prevodu:

»Zaupno, Kairo, 23. nov. 1943. — Medtem ko sem čakal na sprejem pri predsed- niku, sem se ukvarjal s Hopkinsovim naročilom, naj zberem podatke o so- vjetskem stališču do neka- terih sredozemskih proble- mov.

Višinskemu sem naravnost povedal, da gledamo zelo zaskrbljeno na akcije francoskega komiteja v Li- banonu. Rekli sem mu, da

ne moremo dovoliti, da bi francoski komite uničil za- upanje sveta v ameriška načela svobode in demo- kratije. Odgovoril je, da ni- ma navodil, vendar je pre- pričan, da njegova vlada ne bi mogla imeti o tem dru- gačnega mnenja.

Potem sem ga vprašal, kaj misli o italijanskem kralju. Odgovoril je, da si ne more ustvariti dokončne ocene, dokler si ne bo ogledal položaja na kraju sa- mem, in dodal, da se nika- kor ne zavzema za to, da bi kralj ostal na oblasti.

»Skupno smo objavili na- čela, ki jih bomo uporabili za Italijo,« je rekel, »kakor smo se dogovorili na mo- skovski konferenci. Ta na- čela je vsakekar treba uve- ljati.« Dodal je, da je treba odstraniti vse ele- mente, ki bi mogli ovirati uveljavljanje teh načel, in da moramo podpirati vse, kar je tem načelom v prid.

Nato sem ga vprašal, ali ima novejša informacije o Mihajloviču. Rekel je, da jih nima. Tudi jaz sem po- vedal, da nimam novih po- datkov, vendar je po mo- jem mnenju prišel čas, ko je treba od Mihajloviča za- htevat, naj »ali lovi ribe, ali odvzame vabo, ali pa gre na obalo.« S tem se je po- polnoma strinjal in dodal, da Mihajlovič po njegovem ne le ni bil koristen v vojni, temveč je bil celo škod- ljiv.

SESTANEK ROOSEVELTA S KRALJEM PETROM V svoji vili v Kairu je imel predsednik Roosevelt 24. novembra 1943 kratke razgovore z egiptovskim šefom kabineta Hasa- neinom in premierom Na- hasom, z grškim kraljem Jurijem II., s princem Pa- vlom (zdaj kraljem) in s premierom Cuderosom, s turškim premierom Sara- džojem, z britanskim veleposlanikom v Egiptu Killamom, z generaloma Wilsonom in Stonom, z ad- miralom Willisom in z le- talskim maršalom Dougla- som ter nazadnje s kraljem Petrom II. in s predsedni- kom emigrantske vlade Pu- rićem.

V ameriških arhivih ni zapisikov o teh sestankih, general (kasneji feldmar- šal) Wilson pa je zapisal v spominih, da je ameriški predsednik govoril v glav- nem o gibanjih odpora v Grčiji in Jugoslaviji, med- tem ko trdi Peter Kara- djordjevič v svojih spomi- nih, da se je z Rooseveltom razgovarjal o »možnostih pomiritve med komandan- tom Titom in generalom Mihajlovičem, o umestnosti zavezniškega izkrcanja v Jugoslaviji ali na južni francoski obali ter o zavez- niški ofenzivi proti Nemčiji.« (Ta izvelec iz spominov Petra Karadjordjeviča je povzel po komentarju ured- nika uradne ameriške zbir- ke dokumentov.)

ROOSEVELT IN CHURCHILL O OPERACIJI »OVERLORD« Istega dne, 24. novembra, sta Roosevelt in Churchill s svojimi komandanti in svetovalci razpravljala o položaju v Evropi in Sredozemlju. Posredujemo iz- vlečke iz zapisnika:

»Predsednik Roosevelt je rekel, da so se sestali z nam- enim, pregledati operaci- je v Evropi vidočno s Sre- dozemjem. Dokončni sklepi bodo odvisni od skoraš- nje sestanaka s Stalinom. Po nekaterih poročilih mi- šlja premier Stalin izključno na operacijo »Overlord« (naziv akcije za drugo fronto v severozahodnem delu Evrope), ki ji pripisu- je največji pomen. Drugi sodijo, da gre premieru Stalinu za to, da razen pla- nirane operacije »Overlord« Nemcem ne bi dali možno- sti, da bi se pozimi oddah- nili, in da do začetka »Overlorda« ne smemo sta- ti križem rok. V zvezi s Sredozemjem je vprašanje, »kam bodo Nemci odšli z Dodekaneza«. Zdi se, da se odgovor glasi »nikamor«.

»Foreign Relations of the United States... Wa- shington 1961, stran 309.

Težave s čisto vodo

V sto letih se je poraba vode na prebivalca povečala 80-kratno

V zahodnoevropskih deželah, ki porabijo — preračunano na prebivalca — okoli 250 litrov vode dnevno (največ seveda industrija), se je v minulih sto letih povečala poraba vode 80-kratno. Zaradi regulacijskih in drugih del se je znižala raven talne vode, reke so čedalje manj čiste zaradi odplake iz industrije in gospodinjstev, deževnica pa zaradi kanalizacije in regulacij rek odteka sorazmerno hitreje kot prej. Vode je začelo primanjkovati zlasti v pokrajinah z velikimi industrijskimi središči.

Doba vodnjakov v vsaki- danjem pomenu besede je minila, ljudje morajo v če- dalje večjem obsegu upo- rabljati površinsko vodo, ki jo zajemajo v poljih, re- kah in jezerih. Uveljavila se je vrsta prečiščevalnih postopkov, ker zaradi od- plake ne drži več star pre- dalje večjem obsegu upo- rabljati površinsko vodo, ki jo zajemajo v poljih, re- kah in jezerih. Uveljavila

Zaradi poskusov z atomskimi bombami so začeli po vsem svetu meriti radioaktivnost v ozračju, padavinah, ustreljeni divjadi, vrtninah in drugi hrani. — Dunajski inženir Burg je izdelal Geigerjev števec, kakršnega bi lahko na primer pridelovalec zelenjave, branjevc in gospodinjstvo upo- rabljali za ugotavljanje sledov radioaktivnih snovi. Burgov priročni števec opozarja na radioaktivnost s svetlobnimi in zvočnimi signali.

Foto: Tanjug

Avtobusi v nadstrop- ja rešujejo londonski promet

V londonskem mestnem prometu izpolnjuje razen podzemeljske železnice so- razmerno najzahtevnejše na- loge 8.500 avtobusov v nad- stropju. Na 525 progah pre- peljejo povprečno po 5,4 mi- ljona potnikov dnevno.

Za dobro voljo

»Ze dolgo varčujeva za lastni domek! Vsak prihranek sproti vloživa...«

»Vsaj modro se drži, če že ne znaš reči no- bene pametne...«

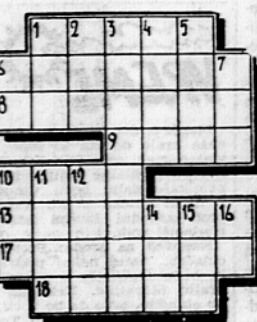
Križanka

VODORAVNO: 1. živalska vrsta, 6. prvi slovenski dra- matik (-Matček se ženi-), 8. zdravniški instrument za preiskovanje votlin, 9. britanski pomorščak in raziskova- lec, po katerem se imenuje del Severnega ledenega morja (John), 10. mesto v severni Italiji, znano po penecih se- vinih, 11. v olje vložene sardele, 12. največji rudnik živega srebra na svetu, 13. vrsta cerk- ene skulpture.

NAVPIČNO: 1. tuje žensko ime, 2. pripadnik izumirajo- plemena starih Slovanov, 3. starejši angleški komediograf (-Sola na obrekovanje-), 4. dalmatinsko moško ime, 5. grški bog vojne, 7. oblika rastlinskega stebel, 10. staro- židovski kralj, 11. ameriški zdravnik, ki je našel cepivo proti otroški paralizni, 12. klubovanje za vsako ceno, 14. med- narodni jezik, 15. reka v Angliji, 16. številka.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Metelko, 8. Oliver, 9. kariera, 10. Alfred Nobel, -4, 11. En, 12. les, 14. atentat, 15. Pescara, 13. Ankar.

ZGODBO JOŽETA GRADIŠKA

Zmaj v dolini

RIŠE DRAGO STRMEČ

97. Videli smo Lisko, ki je tekel sklonjen navkreber čez njive. Nemci ga tam niso mogli videti, vsaj tako sem upal. »Vpimo!« sem rekel in drhteč gledal Lisko. Zdal je lezel čez grobljo za kozolecem. Takrat je zgoraj zareževala strojnica. Lisko se je zvalil nazaj na njivo. Brez uma sem tekel k njemu. Zdal ni več pokalo. Sopeč čez strnišče sem vedel: Ko bi šel Lisko naokoli, ga ne bi zadeli. Da bi zanesljivo rešil tovariše, je šel tod. Tu so ga zadeli. Ko bi tekel naokoli, ga ne bi! Toda ko bi šel naokrog, bi bilo za tovariše morda prepozno. Izbral je krajšo pot. Tvegal je življenje za tovariše.

98. Ležal je prestreljen na strnišču Osočnikove njive, ko sem se pripehal tja in se sklonil k njemu. Prijel me je za roko in me pogledal tako kot nikoli poprej. Pa tudi pozneje ne, ker je Lisko kmalu nehaj gledati. Izdavi je: »Slišiš so streljanje... rešili so budo... Jožek... Betka, Betka...« Toda Betka ga ni slišala. Lisko je umrl prej, preden je prišel k njemu. Ne vem dobro, kaj se je dogajalo potem. Gledal sem mrtvega Lisko, ki je še pred kratkim poklical mene in Betko. Umrl je za tovariše in zdaj je ležal vznak na strnišču in stekleno gledal v poletno nebo.

99. Slišal sem Betkino ihtenje; nato sem videl nem- škega častnika, ki je ledenega obraza fotografiral padlega partizana. Potem so Lisko pretikali čez. Se bolj sem se zavedel, ko so se zadirali name in me pehali sem ter tja. Prijeli so Betko, jo isprave- vali in potem suvali, kar je samo hitela. Odnali so jo na Javorje in jo sredi vasi bili s puškinih ko- plji, ker ni marala nič povedati. Nemški oficir je čisto podvilj. Betka pa je gledala mimo njega in sploh ni odprla ust. Odpeljali so jo s sabo, v ge- stapovske zapore. Mučili so jo skoraj do smrti, potem so jo poslali v taborišče pogube Auschwitz. Nikoli več se ni vrnila.

Po napadu na konzula Grabovca

V zvezi z najnovejšim škandalom v Münchenu so nekateri listi objavili tudi izjave nekaterih udeležencev, ki delujejo v Zahodni Nemčiji. Eden izmed njih, neki Branko Jelč, je rekel, da je po vojni deloval v Zahodni Nemčiji kot član Adenauerjeve Krščansko-demokratske unije. — Drugi udeleženci, ki ga omenjajo kot pobudnika napada na Grabovca, Frkovič, je v nekem ustnem govoru, ki ga je izdal v Münchenu, odkrito govoril, da bodo uporabili tudi orožje, da bi izpolnili nalogo, ki so si jih zadali ustaški emigranti.

Napad na »modre čelade«

Po vestih iz New Yorka posvečajo v sekretariatu OZN vso pozornost razvoju v Kongu. Vrhovni dolžnostni ge-

neralnega sekretarja U. Tanta bo na sestanku posvetovalnega odbora najpogostejše do konca tedna razložil načrt akcij, ki naj bi jih začeli po najnovejših sklepih Varnostnega sveta. Sekretariat OZN je sporočil, da U. Tanta poziv, naj bi dal poveljstvu OZN v Kongu več vojaštva, ni našel zaželenega odziva.

Po zadnjih poročilih, ki so jih dobili v misli OZN v Leopoldville, se borbe med »modrimi čeladami« in kanozičnimi fantarji ter evropskimi najemniki še nadaljujejo. Iz vil evropskih naselelcev v okolici glavnega mesta misije OZN v Elisabethville se vedno streljajo na amodore čelade.

Silam OZN so poslali okrepitev. Na pomoč jim gre 300 švedov, oboroženih z lahkim, protiletalskim in protitankovskim orožjem. Če bo potrebno, bodo stopili v akcijo tudi reaktivni letni in bombniki, ki so na letališču v Lutaburgu.

Iz Dublina pa poročajo, da so z letali poslali v Kongu 350 irskih vojakov in oficirjev. Dodajajo, da bodo jutri poslali z letali nove oddelke.

TITOVA POSLANICA ETIOPSKEMU CESARJU

Adis Abeba, 5. dec. (Tanjug). Etiopski cesar Haile Selasie je danes sprejel člena Zveznega izvršnega sveta Marina Cetinica, ki mu je izročil osebno poslanico predsednika Tita. V prisotnosti razgovoru je cesar Haile Selasie izrazil svoje zadovoljstvo in priznanje etiopske vlade delu jugoslovanskih strokovnjakov v Etiopiji.

Razgovor na dvoru sta se udeležila minister dvora Tafari Vork in jugoslovanski veleposlanik v Etiopiji Viktor Repić.

Čestitka ob finskem narodnem prazniku

Beograd, 5. dec. (Tanjug). Predsednik republike Broz Tito je poslal predsedniku Republike Finske Uruhu Kalevi Kekkonenu naslednjo brzojavko:

»V imenu narodov Jugoslavije in v svojem osebnem imenu pošiljam vaš ekscelenc ob narodnem prazniku Finske najlepše čestitke in iskrene želje za napredek finskega naroda in za vašo osebno srečo.«

Boris Kraigher sprejel udeležence kongresa zgodovinarjev

Ljubljana, 5. dec. (Tanjug). Predsednik Izvršnega sveta LRS Slovenije Boris Kraigher je priredil nocoj v poslopiju republiškega izvršnega sveta sprejem na čast udeležencev III. kongresa zgodovinarjev Jugoslavije. Sprejemu so prisostvovali tudi podpredsednik Izvršnega sveta dr. Joža Vilfan, člani Izvršnega sveta

Boris Kocijančič, Vlado Majhen in dr. Marjan Dermata, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar, predsednik Zveznega zgodovinskega društva prof. dr. Tadić in predsednik Zgodovinskega društva Slovenije dr. Franc Zwitter.

»V KLETKI Z ZAHODNOMEMŠKIM TIGROM«

London, 5. dec. (Reuter). — V uvodniku pod naslovom »Bojte se tigra«, piše današnji »Daily Express«, da so ravni blazni, ki so vrnili Zahodni Nemčiji ostre kremplice in zobe. List ugotavlja, da so Francozi danes zaskrbljeni zaradi položaja, v katerem je bonnska republika. Kot navaja »Daily Express«, je neki visoki francoski funkcionar izjavil »New York Timesu«, da Francija »noče živeti v isti kletki z zahodnomemskim tigrom«. Tud Britanija bi naj bila zaskrbljena, pa list, kajti okrepitve zahodnomemške armade bo povečala vpliv Znanodne Nemčije na svetovno politiko. Ko opozarja na težak položaj britanskega četa v Zahodni Nemčiji, zahteva list njihov umik in zaključuje: »Človek, ki je s tigrom v isti kletki, ne izgublja časa, temveč beži!«

Nove naloge izobraževalnih ustanov

Beograd, 5. dec. (Tanjug). — Na razširjenem plenarnem kulturno-prosvetnega združenja Srbije so sprejeli številne predloge, ki naj bi pospešili utrjevanje pro-

Potrebna je večja zavzetost pri obravnavanju perečih vprašani

CELJE, 5. dec. — V veliki dvorani Narodnega doma v Celju je danes 350 delegatov razpravljalo o uspehih in pomanjkljivosti dela SZDL celjskega okraja v minulem triletnem obdobju. Redne okrajne konference so se udeležili tudi predsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije Vida Tomšič, podpredsednik ZIS Franc Leskošek-Luka, član IS LRS Riko Jerman, sekretar OK ZKS Celje Franc Simonič ter gostje iz sosednih okrajev.

Ker so delegati že prej prebrali pismo poročilo o politično-družbeni aktivnosti Socialistične zveze delovnega ljudstva v okraju, je v uvodnem poročilu na konferenci predsednik Okrajnega odbora SZDL Franc Lubej samo še posebej opozoril na nekatera bolj aktualna vprašanja: kaj se uveljavlja politika SZDL pri uvajanju novega gospodarskega sistema, pri delitvi dohodka in pri nadaljnjem razvijanju socialističnega kmetijstva v okraju. Brez dvoma je SZDL v celjskem okraju še doslej prilagodila

gam v komunah. Toda še vedno je premalo čutil vpliv politike SZDL med razpravi v kolektivih, zlasti pri odpravljanju pomanjkljivosti delitve dohodka in pri nadalj-

njem poglavlju samoupravljanja. Prav to organizacijo SZDL in sindikata je namreč pričakovali tehtnejši razpravi o nekaterih negativnih pojavih pri delitvi osebnih dohodkov, ko posamezniki na vodilnih položajih v nekaterih podjetjih, ustanovah in upravi prejemajo nesorazmerno visoke osebne dohodke (Zrebe, Celje, Laško). Predsednik Lubej je med drugim še omenil, da je treba začeti bolj načrtno skrbeti za skladnejši razvoj vzhodnih področij okraja kot so šentjurska in šmarna občina. V prihodnje čakajo SZDL v celjskem okraju dosti odgovornejše naloge tudi okrog pospeševanja socialistične kmetijske proizvodnje in imajo sekcije za kmetijstvo pri krajevnih organizacijah SZDL na tem področju nedvomno izredne možnosti za večjo aktivnost.

V razpravi so številni delegati nato obravnavali domala vsa področja aktivnosti SZDL predvsem z vidika, kako je SZDL v celjskem okraju doslej izpolnjevala naloge in kako je pripravljena na bližnje, zlasti v zvezi z novo ustavo.

V razpravo je posegla tudi Vida Tomšič, ki je dejala, da je SZDL v celjskem okraju postala tribuna za obravnavanje vseh perečih problemov. Res pa je tudi, da o vseh problemih še ne razpravljajo s tisto zavzetostjo, ki jo zaslužio. Vse pogostje se tudi še razpravljajo, kje vzeti sredstva, kakor pa — kako jih čimveč pridobiti za skupne potrebe. Predsednica GO

SZDL Slovenije je nato sprejela še o novi ustavi in o vlogi, ki jo bodo imele organizacije SZDL v prihodnje kot tvorce občinske politike. Pri tem je omenila tudi tisk in dejala, da je prav, če občine prek lokalnih listov in svojih glasil razgrinjajo pred občani probleme. Hkrati pa ti listi seveda ne bi smeli postati ozki in provincialni, marveč naj bi bili dopolnilno dnevni tisk in radiu. Težnja, da bi samo z lokalnim tiskom zadovoljili občane, je govornica označila kot zapadkarsko.

Ob zaključku je konferenca SZDL celjskega okraja izvolila tudi novo vodstvo.

F. K.

Izvestija Kennedyju: da in ne

Odgovor na intervju ameriškega predsednika

Kot smo poročali, je predsednik Kennedy dal 25. novembra daljši intervju direktorju moskovskega časopisa »Izvestija«. V mednarodnih krogih so ocenili ta intervju kot obnove prakse izpred Karda, ko sta ameriška in sovjetska vlada na podoben način izmenjali menja in stališča o perečih mednarodnih vprašanjih. Na splošno se pričakovalo, da bo Kennedyju odgovoril premier Hruščov na zasedanju Vrhovnega sveta, ki se kmalu začne. Toda na stališča, ki jih je Kennedy obrazložil v »Izvestiji«, so odgovorili »Izvestija« v naslednjem smislu:

• ZSSR se strinja s Kennedyjem v tem, da so ZDA in ZSSR v glavnem odgovorne za ohranitev miru, prav tako pa tudi s Kennedyjevo trditvijo, da bi bil vsaj dvajsetletni mir v kolonialnem miru v vseh državah.

• ZSSR zavrača Kennedyjevo trditve, da je mednarodna napetost posledica sovjetske težnje, »da uvede komunizem po vsem svetu«.

• ZSSR meni, da je Kennedyjev predlog, naj bi internacionalizirali ceste, ki vodijo v zahodni Berlin, element, ki bi vnesel poslabšanje v sedanji položaj.

• ZSSR je ugodno sprejela obljubo, da ZDA ne bodo dale atomskega orožja drugim državam, predvsem Zahodni Nemčiji. Članek je dobil v »Izvestiji« veliko publiciteto in se začne z ugotovitvijo, »da ni mogoče oporekati Kennedyju, ko trdi, da bi vsaj dvajsetletni mir pomenil znatno izboljšanje življenjske ravni v ZSSR, ter da bi bilo tako obdobje miru prav tako koristno tudi za blaginjo ameriškega naroda.«

Temu uvodu sledi sovjetska ugotovitev, da morajo lepim besedam slediti lepa dejanja in da bi bil že čas, da si ZDA nehajo lastiti pravico odločanja o tem, katere so miroлюбne in katere povzročajo nered v sistemu mednarodne varnosti.

Avtor članka zavrača Kennedyjev očitke, da hoče ZSSR »po vsem svetu uvesti komunizem« kot pravljico, ki ji že nekaj let tudi šolarji ne verjamejo več, hkrati pa zastavlja vprašanje: ali ni to, kar počenja ZDA v svoji zunanji politiki močno podobno »nasilnemu ohranjanju kapitalizma v nek-

terih državah«. Kot tak primer navaja Kubo in južni Vietnam, deželi, ki jima ZDA brani, da bi svobodno izbirali sistem.

KITAJSKA GROZI, DA BO ZASEDLA NEKATERA INDIJSKA PODROČJA

New Delhi, 5. dec. (AP-Reuter). Ministrski predsednik Nehru je danes v parlamentu izjavil, da je Kitajska zagrozila, da bo zasedla nekatera področja v severovzhodnem delu države, na indijski strani Macmahonove črte, če bo Indija nadaljevala »vojaške priprave vzdolž meje. Nehru je povedal, da je kitajska vlada to napovedala v pismu, ki ga je poslala Indiji 30. novembra.

Kitajska vlada trdi v pismu — je dejal Nehru — da Indija pomeni naprej svoje vojaške položaje in ustanavlja nove vojaške postaje v državi Utar Pradeš. Indijo tudi obtožuje, da krši suverenost kitajskega zračnega prostora.

Macmahonova črta, dolga kakih 1400 km, se im-

LUTHULI POTUJE V OSLO

Johannesburg, 5. decembra. (AP). Nobelova nagrada za mir za leto 1960 Albert John Luthuli bo danes z letalom odpotoval v London od koder bo nadaljeval pot v Oslo, kjer mu bodo izročili Nobelovo nagrado.

Južnoafriške oblasti dol-

go niso hotele odobriti Luthuliju potovanja v Oslo. Zdaaj so mu odobrili potovanje na Norveško, vendar ne sme ostati v tujini dlje ko 10 dni. S tem so mu onemogočili, da bi na številna vabila predaval v mnogih evropskih državah in v ZDA.

Skupaj z Luthulijem po-

tujejo tudi njegova žena. Po vestih AFP iz Londona pripravljajo številne afriške organizacije v britanski prestolnici, kamor naj bi jutri prispel Luthuli, manifestacije prvega Afričana, ki je dobil Nobelovo nagrado. Člani diplomatskega zbora afriških držav mu bodo priredili sprejem.

Zasedanje jugoslovansko-grškega odbora za gospodarska vprašanja

Atene, 5. dec. (Tanjug). Voditelj jugoslovanske delegacije na zasedanju jugoslovansko-grškega odbora za gospodarska vprašanja Nikola Sušnjak je v spremstvu ekonomskega svetnika veleposlanstva v Atenah Marjana Smeleka obiskal grškega ministra za trgovino Papinisa. Ob tej priložnosti so obojestransko izrazili pripravljenost, da se gospodarsko sodelovanje med obema državama čim bolj razširi in razvije. Kakor so poudarili, naj bi k

temu v veliki meri prispevalo sedanje zasedanje mešanega odbora.

Sodiijo, da bo mešani odbor zasedal kakih deset dni. Odbor bo delal v dveh komisijah: v komisiji za blagovno izmenjavo in v komisiji za druge oblike gospodarskega sodelovanja.

Jugoslovanska delegacija si bo med obiskom v Grčiji ogledala nekatere industrijske objekte in bo obiskala nekatere kmetijske področja.

IZ VČERAJSNJE DRUGE IZDAJE

Razprava o izkoriščanju vesolja

V odboru za vesolje naj bi bili zastopani predstavniki obeh blokov in izvenblokovskih držav — Posebni politični odbor sprejel resolucijo o pravici omanskega ljudstva do samoodločbe in neodvisnosti — Generalna skupščina je nadaljevala razpravo o sprejemu LR Kitajske v svetovno organizacijo in odobrila resolucijo o omejitvi oboroževanja z jedrskim orožjem

New York, 4. dec. (AP). Politični odbor Generalne skupščine OZN je začel danes debato o izkoriščanju vesolja. Prvi govornik, ameriški delegat Stevenson je ugotovil, da »napredna znanost ni zalot, ne spremlja v enakem meri napredek v mednarodnem sodelovanju in rekel, da je v interesu vseh, da se izkoriščanje vesolja ne pretvori v medsebojni boj veljivosti. Stevenson je predlagal resolucijo, po kateri naj bi se, kakor je pojasnil, v vesolju ukinila načela nacionalne suverenosti in odprla svobodna pot dejavnosti vsem narodom pri raziskovanju. Resolucija predvideva tudi razne ukrepe za registracijo gibanja satelitov, za odstranitev nepotrebnih satelitov in za splošno sodelovanje pri mirolnem izkoriščanju vesolja.

Sovjetski delegat Valerijan Zorin je ponovil svojočasno sovjetsko izjavo, v kateri bo vse informacije, ki jih bo dobil sovjetski astronomi, na razpolago znanstvenikom sveta. Potem ko je obsejal ameriški poskus z bakrenimi iglicami, je Zorin izjavil, naj bodo sodelovanje na področju raziskovanja vesolja temelj predvsem na sporazumu med Sovjetsko zvezo in ZDA, ki vodita v raziskovalnem delu vesolja. Ponovil je svoječasno sovjetsko predlogo, naj bi bili v odboru za vesolje zastopani predstavniki obeh blokov in izvenblokovskih držav. O ameriški resoluciji je rekel Zorin, da bo Sovjetska zveza povedala svoje stališče, ko bo proučila dokument.

Britanski delegat Dean je dejal, da je prišel čas, ko morajo Združeni narodi koordinirati delo pri raziskovanju vesolja. Sporočil je, da bo Velika Britanija v kratkem lansirala v vesolje satelit za komunikacije, in izrazil pre-

pričanje, da bo razširitev odbora za vesolje prispevala k »vzpostavitvi ravnotežja«.

Posebni politični odbor je sprejel danes resolucijo 14 azijsko-afriških držav in Jugoslavije, ki zahteva, naj Generalna skupščina prizna pravico omanskemu ljudstvu do samoodločbe in neodvisnosti in zahteva umik tujih sil iz Omana. Za resolucijo je glasovalo 38 delegatov, proti njej se je izreklo 21 predstavnikov, 29 delegatov pa se je vzdržalo glasovanja.

Odbor je nato začel razpravo o položaju 1.136.487 beguncev iz Palestine, ki so v Siriji, Libanonu, Jordaniji in Združenih arabskih republikah. Direktor agencije OZN za pomoč beguncem, John Davies je zahteval od odbora sredstva za nadaljevanje dejavnosti agencije, zlasti se za šolanje in usposabljanje okrog 300.000 mladih ljudi.

Na današnji seji Generalne skupščine OZN se je Švedska izrekla za sprejem LR Kitajske v članstvo svetovne organizacije. Predstavnici Švedske, Ula Lindström je bila tudi proti ameriški predlogu, da bi bila za sprejem Kitajske potrebna dvotretjinska večina. Poljski delegat Winiewicz je tudi podprl predlog za sprejem LR Kitajske, celjski delegat Malalasekara pa je rekel, da bi bil sprejem LR Kitajske v OZN največji prispevek k miru.

Zatem je Generalna skupščina brez diskusije sprejela resolucijo, kateri namen je preprečiti oboroževanje z jedrskim orožjem tistih dežel, ki ga doslej niso imele. Švedski predlog resolucije, ki predvideva, naj vršilec dolžnosti generalnega sekretarja ugotovi, pod katerimi pogoji bi se države, ki nimajo jedrske oborožitve, odpovedale proizvodnji tega sredstva za množično uničevanje ali ga hranile na svojem

ozemlju, je bil sprejet z 58 glasovi proti 10 ob 23 vzdržanih glasovih.

Predlog druge resolucije, ki ga je predlagala Iraka, je bil soglasno sprejet. Resolucija poziva k sklenitvi mednarodnega sporazuma, s katerim bi se jedrske sile obvezale, da ne bodo dale informacij o načinu proizvodnje jedrskega orožja, jedrske sile pa, da ne bodo proizvajale tega orožja.

Še ta mesec sestanek Adenauer-de Gaulle

London, 4. dec. (Reuter - AFP). V Londonu in Washingtonu so nocoj uradno sporočili, da bo sestanek med predsednikom Kennedyjem in premierom Macmillanom 21. in 22. decembra na Bermudih. Na sestanku bosta izmenljiva mnenja o najvažnejših mednarodnih problemih, vsestvi odnose Zahod-Zahod.

Zlome v Togu

Lome, 4. dec. Kakor poročata Reuter, so v Togu odkrili zaroto, katere udeleženci so namenavali izvesti atentat na predsednika Sirvanisa Oltima in člane vlade. Od sobote, ko zaroto odkril, je bilo aretiranih 18 ljudi, 86 udeležencev pa še iščejo.

Napoved za sredo: Preveč oblačno, vmes nekaj padavin, ki bodo močnejše v zahodnih prahih Slovenije. Nekoliko se bo ohladilo, tako da bo v višjih legah precej dež v sneg. Temperatura med 2 in 8. V Primorju okoli 10 stopinj Celzija.

Telegrami

LALOVIC PRI BURGIBI — TUNIS. Predsednik Tunizije Habib Burgiba je v prisotnosti zunanjega ministra Mokadema sprejel včeraj jugoslovanskega veleposlanika Miloša Lalovića. Razgovarjala sta se o mednarodnih vprašanjih.

STEVENSON SENATOR V ILLINOISU? — NEW YORK. Na sedežu OZN se je zvedelo, da bo stalni predstavnik ZDA in OZN Adlai Stevenson prihodnje leto kandidiral za senatorja v državi Illinois.

TUNISKO-FRANCOŠKI STIKI — PARIZ. 8. decembra se bosta v Rimu sestala predstavnik francoskega zunanjega ministrstva Guirgand in generalni sekretar tuniziskega zunanjega ministrstva Sahbani. Razgovarjala se bosta o tunizjsko-francoških nesoglasjih.

NIKEIČEV GOVOR — NEW YORK. Jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu Nikeič je sinoči govoril v ameriški televiziji o jugoslovanskih pogledih na aktualna mednarodna vprašanja.

PREMESTITEV UJETIH ALŽIRSKIH MINISTROV — PARIZ. Mohamed Badiat in Rahab Bited, člana časne alžirske vlade, sta bila sinoči prepeljena iz zapora v bolnišnico Garches, kjer je tudi podpredsednik Ben Bel.

KANADSKI DEMANTI — OTTAWA. Kanadski finančni minister Hees je kategorično demantiral trditve nekega avstralskega lista, da je Kanada predlagala ustanovitev tihoosrednega trgovinskega bloka.

»STALINGRAJSKA ULICA« OSTANE — BOLOGNA. Mestni odbor Bologne, ki ga vodi komunistični župan Giuseppe Dosa, je sklenil, da ne bo spremenil imena »Stalingrajske ulice«.

OBDOBJENI NEONACISTI — BERLIN. Zahodnoberlinsko sodišče je včeraj obsodilo štiri meščane, ki so ustanovili neonacistično društvo »Nemška skupnost«. V Frankfurtu so začeli proces proti bivšemu SS-ovskemu polkovniku Adolfu Hahnu, ki je med drugo svetovno vojno ustrelil nekega kanadskega letalca.

Obisk japonskega sindikalnega funkcionarja

Beograd, 5. dec. (Tanjug). Funkcionar sindikalne organizacije Susho na Japonskem Kinemi Kubota je obiskal danes Centralni svet ZSJ, kjer ga je sprejel sekretar Ivo Stilić.

Sindikalna delegacija Aten v tovarn.

»Rade Končar«

Zagreb, 5. dec. — Sindikalna delegacija Aten, ki je že dva dni na obisku v hrvaškem glavnem mestu, je dopoldne obiskala tovarno »Rade Končar«.

OBDOBJENI ZARADI TRGOVINE Z ZLATNIKI

Zagreb, 5. dec. Okrožno sodišče v Zagrebu je obsodilo štiri obtožence, ki so se zagovarjali zaradi nedovoljene trgovine z zlato valuto. Marton Wiesel iz Dunaja je ilegalno prinesel v Jugoslavijo 900 zlatih dukatov, in sicer pod sedežem železniškega kupeja. Obsojen je bil na leto dni in dva meseca zapora in mora plačati 150.000 dinarne globe. Obsojen je bil tudi na izgon iz Jugoslavije za pet let.

Jakov Burazin iz Zagreba je bil že dvakrat obso-

Pokopali so Radovana Mijuškovića

Beograd, 5. dec. (Tanjug). Na novem beograjskem pokopališču so danes pokopali bivšega ljudskega poslanca ter člana AVNOJ in ASNO Radovana Mijuškovića. Razen družine ter večjega števila članov in prijateljev sta ga spremljala na zadnji poti sekretar ZIS Veljko Zeković in predsednik glavnega odbora SZDL Srbije Dušan Petrović-Sane.

Na novem beograjskem pokopališču so danes pokopali bivšega ljudskega poslanca ter člana AVNOJ in ASNO Radovana Mijuškovića. Razen družine ter večjega števila članov in prijateljev sta ga spremljala na zadnji poti sekretar ZIS Veljko Zeković in predsednik glavnega odbora SZDL Srbije Dušan Petrović-Sane.

jen zaradi raznih nedovoljenih poslov. Tokrat se je sestajal z obsojenim Wieslom, Sodišče ga je obsodilo na leto dni in 6 mesecev strogega zapora in na 150 tisoč dinarne globe.

Fatik Kuteš iz Prištine in Martin Ivezic iz Zagreba sta bila obsojena zaradi sodelovanja v predprodaji zlate valute vsak na deset mesecev zapora in na denarno globo po 100.000 din. Vsem štirim obtožencem so zaplenili 1029 zlatnikov.

R. P.

PRED OTVORITVIO MODNE HISE — V ponedeljek bodo v Nazorjevi ulici v Ljubljani odprli novo Modno hišo. Dotted bodo iz skladišč prepeljali vanjo tudi blago, ki so ga včeraj razkazali predstavniki družinskih in poslovnih organizacij. Med njimi sta bili tudi republiški sekretar za blagovni promet dr. Marjan Dermastia in predsednica Oblo Ljubljana-Center Majda Bojčeva. Foto: Švabič

Dva hudo poškodovana

CELJE, 5. dec. Včeraj popoldne se je na cesti Ljubljana-Celje med vasema Brode in Čepce pri vranskem pripetila huda prometna nesreča. Franc Rožek je z osebnim avtomobilom prehitel vrzni voz. Pri prehitovanju pa ga je močno opazil, tako da ga je zamešal v levo. V tem hipu pa je pripeljal naproti s tovornim avtomobilom Ivan Razboršek. Osebnim avtomobil je ušel v tovarnjak. Pri trčenju sta se Rožek in njegova sedemletna hči, ki sta bila obsežneje poškodovana, hudo poškodovani v celjsko bolnišnico. Na vozilih je za »okrog 450.000 dinarjev škoda.

ZAPELJAL V OBČESTNO DREVO — Ljubljana, 5. dec. Včeraj jutraj se je pripetila v naselju Brod pri Logatcu huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Janez Menard je na ravni cesti zapeljal levo in se zaletel v drevo. Hudo poškodovanega Menarda so odpeljali v bolnišnico. Voznik nesreče se usotavlja. Na avtomobilu je za »okrog 250.000 dinarjev škoda.

PODLEGEI JE POŠKODOBAN — NOVA GORICA, 5. dec. Včeraj je v kemperski bolnišnici umrl Livio Jerin, doma iz Trsta, ki se je v nedeljo, ko je vozil lambrto, hudo poškodoval na cesti med Vipavskim Krizem in Velikim Zabljani. Jerin je vozil po levi strani ceste, ker je bila desna stran slabša. Zasedi splozke ceste pa ga je zamešalo zopet na sredo ceste, kjer je padel in nezvesten obelzel.

NESREKA Z OROŽJEM — Ljubljana, 5. dec. Včeraj dopoldne so pripeljali v bolnišnico Jožeta Steha in Zofko Podzemnik, ki sta bila obsežneje poškodovana, hudo poškodovana v celjsko bolnišnico. Na vozilih je za »okrog 250.000 dinarjev škoda.

Z AVTOMOBILOM V 70 M GLOBOK PREPAD — VIŠEGRAD, 5. dec. V bližini Višegrada, na cesti Višegrad-

Titova Ulice, se je pripetila včeraj huda prometna nesreča. V kateri je zavrtil izgubil življenje, dva pa sta bila poškodovana. Potrški avtomobil »Metapromet« iz Krusovca, ki ga je vožnja Tomo Alimpič, je zavrl s ceste in se zavalil v Bakihi 70 m globok prepad. Ustvari se je šele na brzini reke Rave. Najbolj je bil poškodovan levi delavec iz Krusovca »Enkavit« Veljko Vičič, ki je takoj podlegel poškodbam. Avto je zavozil s ceste najbliž zaroti goste megle.

S sklepom predsednika Kennedyja so prepovedali uvoza kubanskega sladkorja podaljšali do 30. junija prihodnjega leta. Prejšnji sklep o prepovedi uvoza sladkorja s Kube poteče 31. decembra letos.

Podleži je poškodovan — NOVA GORICA, 5. dec. Včeraj dopoldne so pripeljali v bolnišnico Jožeta Steha in Zofko Podzemnik, ki sta bila obsežneje poškodovana, hudo poškodovana v celjsko bolnišnico. Na vozilih je za »okrog 250.000 dinarjev škoda.

Z AVTOMOBILOM V 70 M GLOBOK PREPAD — VIŠEGRAD, 5. dec. V bližini Višegrada, na cesti Višegrad-

ANDRIČ ODPOTOVAL — Dobitnik letošnje Nobelove nagrade za književnost, Ivo Andrič, je krenil z vlakom v Stockholm, kjer mu bodo 10. decembra slovesno podelili visoko priznanje. Z njim sta odpotovala soproga Milica Babič in sekretar Zveze književnikov Jugoslavije Ivan Lalčić. Pred odhodom je Ivo Andrič izjavil novinarjem: »Lahko le ponovim, kar sem že prej povedal: potujem, da bi izpolnil svojo dolžnost in sprejel nagrado. Poleg tega upam, da bom lahko spoznal Švedsko in njena mesta, ustanove, ljudi, saj je to država, ki jo dokaj dobro poznam, čeprav le iz knjig.«

Pisma bralcev

Dama s krokodilovo kožo

Tovariš urednik!

Dama bi zelo rad glasno in jasno imenoval z njim imenom, če bi mi ga zaupala. Ker pa mi ga očito ni sem zasluzil, mi ne preostane drugega, kot da jo predstavim tako, kot sem jo videl. Preden pa to storim, naj še povem, da je ustrojena krokodilova koža odlična surovina za dragocene damске torbice, neustrojena pa simbolizira zmačanje. Dama, o kateri pišem, je srečna poslastica obeh oblik take kože.

V nedeljo, 26. novembra sem se s Tauer-Expressom vrnil iz Beograda v Ljubljano. Do Zagreba se v našem kupeju ni zgodilo nič takega, kar bi potnikom preganjalo dolga. Od Zagreba dalje pa se je stanje izboljšalo, to pa zaradi dveh izprazenjenih prostorov v našem kupeju.

Enega teh prostorov je zasedla elegantna dama, druga pa njena tudi elegantna torba iz krokodilove kože. Takoj za njima se je na vratih kupeja pojavil preprost Hrvat in vprašal, če je kako mesto še prazno. Pokazal sem na prostor, ki ga je zasedla torba iz krokodilove kože. Tedaj pa je njena lastnica z visoko dvignjenim nosom in odločnim obrazom stornirala mojo ponudbo. Mislim, da je prostor rezervirala za svojega zapoznelega sopotnika.

Pa ni bilo tako. Pozneje se je pokazalo, da dama ni rada hrastovih kmetov. Ko se je vlak z premaknil, so se namreč ponovno odprla vrata kupeja in mlad Nemec je zatrobal: "Mist noch ein Platz frei!" No, če je prazen prostor rezerviran, je to skoraj toliko, kot da bi bil zaseden. Dama pa je bila drugačnega mnenja. Njen obraz je izgubil veličastno resnost in s širokim: "Ja, bitte!" se je krokodilova torba umaknila priletku.

Nemec je bil brez priljage, brez posrnika, brez klobuka, kar je pomenilo, da se je z vsilil v kak drug kupe. Ko sta z damo

izmenjala nekaj poslastičnih fraz, je res odšel v so sedni kupe, kjer je sedel nekaj njegovih sonarodnjakov. Pri njih se je le kratko pomudil, nato se je vrnil k nam.

Iz razgovora med njim in damo sem izvedel naslednje: Mlad Nemec je pri nas preživel nekaj čudovitih tednov dopusta. S svojimi kolegi se je v Jugoslavijo pripeljal z rabljenim Opel rekordom, ki ga v Nemčiji lahko dobiš za bagatelno ceno, v Jugoslaviji pa lahko prodaja za lep denar in si tako omogoči čudovite tedne dopusta. Se bolj čudotno bi seveda bilo, če pri nas ne bi bilo carinskih predpisov, ki urejajo tudi take primere. To našo vlogo je Nemec imenoval "werdame Zollgebihr". "Skoda, skoda," je dama izrekala svojo obžalovanje, "da se ni sva dobila v Zagrebu. Moj soprog bi lahko posredoval in dosegel znižanje ali celo ukinitve carinskih dajatev v tem primeru." Kdo bi mi zameril, če sem kot uslužbenec zunanje trgovine stroke in dober poznavalec carinskih predpisov neoklona pristiskoval tako zanimivemu razgovoru. Sicer se ob tem nisem veliko naučil, pač pa sem jasno videl, kaj se simbolizira krokodilova koža, v tem primeru neustrojena.

Kako je v Zidanem mostu vendarle zasedla prazno mesto v našem kupeju stara žena, ne bom več pripovedoval, omeniti naj le še, da je dama izjavila, da želi vedeti za moje ime. Ker nisem bil vreden, da bi izvedel za njeno, ji tudi svojega nisem povedal. Tako smo ostali pot do Ljubljane preželi oziroma preželi mlado, samo elegantna torba iz krokodilove kože se je stresla in majala na svojem mestu.

Franc Prešeren, Ljubljana, Moše Pijade 11

Še ena o birokraciji
Tovariš urednik!

1. maja je moj desettletni sin v Ukancu v Bohinju zbolel. Zdravnik me je sicer tolažil, da bo čez dva, tri dni spet dober, kljub zdravljenju pa je otrok dobil vi-

soko temperaturo. Ponoči se mu je bledelo. Ker je bilo tiste dni zelo mrzlo, je bil zal zasinilo na klopi v kuhinji. Četrty dan je dobil nabrek, rdeč obraz in izpuščaj po vsem telesu. Postalo je nujno, da bolnika prepeljem in zdravnik je napisal napotnico za Ljubljano. Opozoril pa me je, da ga infekcijski oddelek v Ljubljani ne bo sprejel, zato naj ga peljem domov.

Doma mu je zdravnik predpisal potrebna zdravila za vrt in proti kašlju ter naročil, da mora otrok ostati deset dni doma v enakomerni toploti in v postelji. Imel je težke ošpice.

Do danes mi Okrajni zavezo za socialno zavarovanje strokovno za prevoz ni povrnil. Čeprav so mi to obljubili in čeprav sem podrobno razložila, kako je bilo s prevozom. Niti odloka mi ne dajo, da bi se pritožila. Menda dovoljuje predpis samo prevoz v bolnišnico, toda ali ne pome zdrava pamet, da je bil ta prevoz iz neprimerne okolja v primerno okolje nujen. Ali naj bi otrok še bolj zbolel in naj bi tako nastali še večji stroški? Za kaj gre, ali za koristi bolnika, ali za svoj predpis?

Cirila Vodušek, Ljubljana, Cesta na Rožnik 43

Zračne puške na zavarovana strelišča!

Tovariš urednik!

Ze večkrat sem bral o zračnih puškah, povzročiteljih zračne puške. Se več pa je nesreč, za katere ne vem. Nekateri otroci, pa tudi še odrasli fantje, namreč vseprek streljajo na drobne ptice pevke, na grlice in podobno. Kadar naletim na takega strelca, opozorim na nevarnost in škodljivost njegovega početja. Pri tem me mislim samo na škodo na malih živalih, zlasti pticah pevkah, ampak tudi na nesreče, ki jih lahko povzročijo nevedni ali celo brezvestni ljudje, na nesreče, ki jih tudi povzročijo. Naj navdem tak primer:

Kam na postrežbo v polni trgovini. Nenadoma strel tik za mojo glavo v

strop. Ko se obrnem, opazim fantiča kakih sedmih let z zračno puško v roki. Lepo ga opozorim, da zračna puška ni igračka. Oče pa, ki je stal poleg njega, mi približno takole odgovori: "Saj ne more biti nič, kaj pa naj naredi s takšno puško! Dobil jo je za rojstni dan, da bo z njo kakšne ptice streljal."

Naj zapišem še, kaj se je pred kratkim zgodilo v družini, kjer imajo tudi sinčeta z zračno puško. Dobili so obisk in že po nekaj minutah so šestletnega gosta, ki je prišel s svojimi starši, odpeljali v bolnišnico. Krogišč bo mu sicer brez hujših posledic, toda kaj bi bilo, če bi ga zadel v oko.

Nabava, posest in nošenje zračne puške niso vezani na orožni list. S tem pa ni rešeno, da lahko vsakdo z zračno puško neodgovorno strelja. Po mojem sodi strelac z zračno puško na nadzorovano strelišče, kjer se naj vadi v streljanju, in nikamor drugam. Sportne organizacije, pionirske in druge organizacije naj vplivajo na mladino, da naj tako ravna. Pri tem naj poudarim, da lahko pride pri nepravilnem ravnanju z zračno puško do hudih nevarnosti.

Ali ne bi napravili tako, kot so storili n. pr. v Tuzli, kjer so prepovedali uporabo zračnih pušk izven določenih strelšč?

Ciril Pogacar, Ljubljana, Cigaletova ul.

Zakaj tako?

Tovariš urednik!

Prebivalci Kašja pri Ljubljani se že na našo cesto, ki je lep čas ni videla cestarja. Zato je zelo podobna deželi tisočih let nazaj. Ob deževnem vremenu so pešci skoraj brez obrambe pred mimo drsečimi avtomobili; nekateri se branijo pred pljuskami vode z dežniki.

Tudi razsvetljava na naši cesti je za zamotavo. Polovica ali celo več luči gori že sredi popoldneva.

Ločnica pa ne podnevi ne noči. Zakaj tako? Se sprašujem. Janez Kobal, Zg. Kašelj 68

PRISPEVEK K HUMANISTIČNIM NAČRTOM NAŠE ZAKONODAJE

Nič več zapori sredi Ljubljane

Sedanjí okrajni zapori v Ljubljani so na zelo neprijetnem kraju, saj so sredi stanovanjskih blokov in med dvema prometnima žilama, Miklošičevo in Titovo cesto. Jasno je, da ti zapori precej kazijo ta del mesta. Tudi sami prostori zapora ne ustrezajo humanističnim načelom socialistične zakonodaje, ki zahtevajo za preiskovance in zapornike vse drugačne zapore, kot pa so sedaj na voljo. Da bi popravili sedanjo stavbo, ki jo je z občasno načel, in uredili potrebne sanitarne naprave, bi porabili okrog 40 milijonov dinarjev. Kljub temu pa se položaj ne bi bistveno izboljšal, vrh tega bi precej prostora ostalo neizkoriščenega. Hkrati ne bi rešili vrsto perečih problemov glede prostorov, ki tarejo več ustanov našega pravosodnega sistema v Ljubljani.

S tem, da se je okrajno tajništvo za notranje zadeve zavezalo za preselitev okrajnih zapora na Poljansko cesto v prostore hišnih prislutnih de-

skusa urediti kakršnekoli zaveze ali dobiti potrdila in podobno, nemalokrat hoditi z enega konca mesta na drug konec, ker pogosto ne vedo, kje bi lahko zadeve uredili. Ko bodo vse oddelke in službe združili v eni stavbi, bodo pridobili določene organizacijske prednosti, razen tega pa bodo v mnogoterm izboljšali sodelovanje z državljani. Slednje terjajo tudi vedno močnejši terja komunalnega sistema. S prenosom vrste pristojnosti in poslov okrajnega tajništva na občinske oddelke za notranje zadeve, bodo lahko ljudje mnogo bolj pomagali reševati vrsto problemov, ki so jih doslej v glavnem reševali organi okrajnega tajništva za notranje zadeve. Da pa bi to sodelovanje bilo čim bolj učinkovito, je očito, da mora biti okrajno tajništvo za notranje zadeve funkcionalno čim bolj enostavno in moderno urejeno.

Sedaj so poslovni prostori zapora na Poljansko cesto v prostore hišnih prislutnih de-

PRIHRANILI BODO VELIKA GMTOTNA SREDSTVA

S preselitvijo v preurejene okrajne zapore pa bi se učinkovitost vseh teh služb nedvomno povečala. Prihranili bi tudi precejšnja sredstva, ki so bila prej predvidena za gradnjo nove stavbe. Za preureditev sedanjih okrajnih zapora in za nove prizidke za prostore tajništva za notranje zadeve bodo porabili okrog 200 milijonov dinarjev. Tako bodo prihranili pol milijarde dinarjev. Za gradnjo nove stavbe tajništva za notranje zadeve je bilo namreč predvidenih 700 milijonov dinarjev. Sredstva, ki bodo tako ostala na razpolago, bodo lahko porabili za to, da bodo tehnično čim bolj opremlili vse službe in jih še bolj modernizirali. Vrh tega bodo s prestavitvijo okrajnih zapora uredili nove prostore za tajništvo za notranje zadeve že do konca prihodnjega leta. V nasprotnem primeru bi za gradnjo nove stavbe za to ustanovo porabili več let in

problemov za svoje uslužbenice. Samo na področju mesta Ljubljane je 190 uslužbenec brez stanovanja ali pa stanuje v neprimernih prostorih. V stavbi na Prešernovi cesti bodo uredili 24 eno do trobojnih stanovanj. Stavbo v Kotnikovi ulici, v kateri je sedaj vrsta služb tajništva za notranje zadeve, bodo preuredili v samski dom za uslužbenice LM. V domu bo več kot 150 ležišč. V Kotnikovi ulici bodo uredili samski dom, zato, ker je v neposredni bližini Dom LM, v kateri je menza, družabni prostor in šola za uslužbenice LM. V Beethovnovi ulici pa bodo prostore odstopili delku za notranje zadeve občine Ljubljana-Center, ki ni marni primernih prostorov.

Skratka, s prestavitvijo okrajnih zapora na Poljansko cesto bodo rešili več vprašanj v samem centru mesta. Z adaptacijami in prizidki pa bodo na Poljanski cesti uredili moderne zapore, ki bodo res ustrezali humanističnim načelom socialistične zakonodaje.

-frš

● JESENICE V ZELEZARNI BODO USTANOVILO MLADINSKE DELOVNE BRIGADE

Centralni delavski svet Železarne Jesenice je potrdil predlog o organiziranju mladinskih delovnih brigad v podjetju. Brigado bo sestavljalo 50 mladincev in mladnic v starosti od 15 do 20 let. Mladinci, ki bodo sprejeti v mladinsko delovno brigado, bodo zaposleni na takih osnovnih mestih, ki so primerna za mladino. Za delo bodo plačani od ure po 60 din. Zaposlitev v brigadi bo trajala po eno leto. V tem obdobju pa bodo organizirali za člane brigade razne tečaje, da si bodo lahko pridobili polkvalifikacije in potrebno splošno ter strokovno znanje.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Pomenki

Kdor pozna njeno izredno poštenost, s katero opravlja svoje delo, trdi, da je MIRA SAJOVIC rojena za poklic socialne delavke. Zaposlena je pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje Novo mesto. Njena skrb so zlasti invalidni otroci socialnih zavarovancev, zato je tekel pomenek prav o teh.

Na vprašanje, za koliko invalidnih otrok sedaj posebej skrbi zavod, je pokazala na kup 46 spisov:

— Tu imam dokumente za 46 otrok. Precej se jih šola na posebni šoli v Smihelu, nekaj pa se jih na drugih mestih usposablja za koristne člane naše skupnosti. Vseh primerov takih otrok še nismo utegnili obdelati. S tem je mnogo dela, ker je treba zbrati dokumente, poslati otroke na pregled in podobno. Murske pa tudi starši ne poznajo svojih pravic, nekateri med njimi pa se tudi malo zanimajo za svoje defektne otroke.

— Usposabljanje invalidnih otrok veliko stane, ali ne?

— Res stane, toda ta denar je dobro naložen. Moram tu reči, da imajo organi samoupravljanja pri našem zavodu za direktorijem vred polno razumevanje za take otroke, nikoli se ne postavljajo vprašanje denarja. Cesto pomagamo sami odkriti primer invalidnih otrok zavarovancev in pomagamo pri zbiranju dokumentov. Doslej smo vse otroke pošiljali na pregled v Polje, sedaj pa delamo na tem, da bi prihajali psihater v Novo mesto. To bi bilo ceneje in ugodnejše za otroke. Precej dela je tudi, da najdemo za takega otroka ustrezno mesto za usposabljanje, toda z dobro voljo se da veliko napraviti.

— Kaj pa invalidni otroci nezavarovanih staršev?

— Za take so dolžne skrbeti komune. Nekaj občin ima še kar dobro organizirano varstvo otrok in družine, kot na primer Videm-Krško, deloma pa tudi Senica in Trebnje. Pohvalen je primer v občini Videm-Krško. Občina med drugimi skrbi za socialno ogroženo družino v Zdobit in si na vse načine trudi, da se bodo otroci te družine usposobili za življenje. Hčerko te družine občina stipendira za socialno delavko. Prepričana sem, da bo to res dobra socialna delavka.

M. P.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.

Oblikovanje mladinskih delovnih brigad v Železnarji Jesenice pomeni prelomnico v zaposlovanju mladine, ki so jo doslej zaposlovali v glavnem kot kurirje ali kurirke, ne pa na delovnih mestih, za katere so imeli mladinci oz. mladinke veselje.

U.</

